

Déli Hírlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével

Felolvasó szerkesztő:
Dr. PUHALA SÁNDOR

Ziarul Comunității Maghiare din România
A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83.
(Dos. No. 934/1938)

Alapította:
Dr. VUCHETICH ENDRE és Dr. VARNAY ELEMÉR

NINCS MENEKVÉS

Rohamosan távol az a mély szakadék, amely ellenségeink tervei s a háborúnak a végső győzelem felé robogó valósága között tátong. A „Szovjetunió szívében”: Sztalingrádot a német páncélosok halálösztortásu acélmarka morzsolja és e döntő jelentőségű ádáz küzdelemmel egyidejűleg az Atlanti-óceánon is gyors ütemben közelednek az események a végkifejlet felé.

A német tengeri és léghaderő által kivívott sorozatos nagyarányú győzelmeket figyelemmel kísérve, megállapíthatjuk, hogy az elmúlt hónapok folyamán az angolszászok ismét egyik nagyreményű „hadvezéruket” veszítették el. „Nyár tábornok” volt az a generális, kinek működésétől ellenségeink az atlanti csata katasztrófális mérlegének helyrebillentését várták. A „Nyár tábornokra” pazarolt bizalmat az Egyesült Államok elnöke ébresztette fel annakidején hallgatóságában, mikor egyik nevezetes kandallómellőli „csevegése” során kijelentette, hogy a nyári hónapok annyira fogják esökkenteni a német fegyverek pusztító hatását, hogy az épülő hajók tonnatartalma messze föltte lesz a veszteségek számadatainak. Egyelőre titok, miért reménykedett az amerikai elnök a nyár elején olyannyira, tény azonban, hogy jóslatának az ellenkezője következett be. Az atlanti csata halálösztortásu „lázgömbje” egyre magasabbra szökik s a szeptemberi eredmények még az előző hónapok hajótörmegsemmisítési átlagát is tetemesen felülmúltak.

Az amerikai tengerészeti minisztérium hivatalos tényezői, karöltve a „kivüállókka”, csak úgy ontják megváltó terveiket s ha a 10.000 tonnás hajók nemis, ezek a tervek minden bizonnyal futószalagon készülnek. Kezdetben volt a „buvárhajó-csapda”, ezt követte a szenzációsnak ígérkező „Liberty”, majd a „motoros konzervdobozok” csufolt kis tonnatartalma és fűre „Vidra” s mindezek csufos bukása után megszületett az a terv, amely az Atlanti-óceán hajóforgalmát a levegőbe kívánja „átirányítani”.

E tervet szemügyre véve, a következőket állapíthatjuk meg:

1. Tudomásunk van arról, hogy az egyik amerikai repülőgépgyár röviddel ezelőtt készült el azzal a „repülő barkával”, amelynek összszukya 67 tonna. Ez a vízrepülőgép alítólag leszállás nélkül képes átszeli az Atlanti-óceán légitérét. A kísérleti gép berepülése alkalmas szerzett tapasztalatok alapján, az előállító gyár mérnökei olyan „repülő hajó” tervin dolgoznak, amelynek összszukya alítólag az előbbinek kétszerese, 120 tonna lenne. E repülőgép hasznos teherbírását 40 tonnában állapították meg. Elméletileg 250 ilyen 40 tonna hasznos teher továbbítására alkalmas gép egy 10.000 tonnás „Liberty” pótlására lenne alkalmas. Mivel azonban ezek a 120 tonnás „repülő hajók” 6-8-szor képesek egyidejűleg vevetenni ugyanazt az utvonalat, 40 ilyen gép, — ugyancsak elméletileg — felér egy „Libertyvel”. Ez az elmélet. Lássuk most, hogy ebből mi valósítható meg gyakorlatilag.

2. E gépek előállításához mindenekelőtt nyersanyagra van szükség s még hozzá olyan nyersanyagokra, amelyeknek a hiánya már eddig is igen hátrányosan érezte hatását. 1941-ben az Egyesült Államok a legnagyobb fokú megerőltetésének ellenére se tudott 307.500 tonnánál több alumíniumot előállítani, pedig az építési tervek megvalósításához kerekén 1 millió tonna alumíniumra lett volna szükség. A magnéziumszükséglet terén még nagyobbak a bajok. A többi nyersanyagnál nagyjából ugyanez a helyzet.

3. Egy 10.000 tonnás kereskedelmi hajó személyzete átlagosan 5-6 tisztból és mérnökből áll, továbbá 80-90 főnyi legénységből. Egy ilyen hajót pótló 40 szállító repülőgép üzemeltetéséhez viszont — földi és műhelyszolgálat nélkül — legalább 160 főnyi személyzetre van szükség s ezek között legalább 40 a szakképzett pilóta. Ha feltesszük, hogy csupán a kereskedelmi hajózás részleges tehermentesítésére is legalább 4000 darab 120 tonnás szállítógépre van szükség, akkor egyszerűen meggyőződéhetünk róla, hogy az USA hadiipara se nyersanyag,

se szakmunkás, se repülőszemélyzet tekintetében nem képes a kívánalmaknak megfelelni.

4. De tegyük fel, hogy bekövetkezik a csoda és a nagyképeségű amerikai elnöknek sikerül az akadályok elhárítása. Vajjon kevésbé veszélyes lesz-e a szállításnak ez a módja? Semmivel se lesz könnyebb, hiszen a német léghaderő éppen úgy rátalál ezekre a „szállító hajókra”, mint az óceán hullámain közlekedő „kövérebb” társaikra. A légi és tengeri szállítás között van ugyan különbség, ezek a különbségek azonban ellenségeinkre hátrányosak elsősorban. Többek között a léghare közben elérhető találati biztonság jóval magasabb, mint a földi vagy tengeren mozgó járművek elleni bombatámadások százaléka-

aránya. Míg a megsérült kereskedelmi hajónak a reménye arra, hogy sérülése ellenére is kikötőbe kerüljön, addig a saját támpontjaitól távol, a tenger fölött megsérült gép megsemmisülése egészen bizonyos.

Mindezek alapján láthatjuk, hogy ellenségeink számára nincs menekvés se a tengeren, se a levegőben. A japán tengeralattjáróknak az Atlanti-óceán vizein történt megjelenése azt bizonyítja, hogy míg ellenségeink egy helyben kénytelenek topográfiai és földrajzi felméréseik újabb és újabb „szenzációs tervek” kiigyalásában merülni ki, addig mi cselekszünk. Igaz, hogy kevesebb propagandával, mindenesetre azonban több eredménnyel...

G. V.

Odessa elfoglalásának évfordulóján megnyitott a transnistriai kiállítás Bucurestiben

A román hadsereg vitézségét és ragyogó fegyvertényeit méltatja a külföldi sajtó — A transnistriai kiállítás Románia civilizációt védő harcának és építő munkájának tanúságtétele

A német és olasz lapok október 16. Odessa elfoglalásának évfordulóján alkalmából vezető helyen emlékeznek meg a román hadsereg vitézségéről és történelmi jelentőségű, ragyogó fegyvertényeiről. Ezzel kapcsolatosan a Rador beszámol a német rádióállomások pénteki adásairól is, melyekben meleg szavakkal méltatták a nagy feketetengeri kikötőváros elfoglalásának első évfordulóját.

— Egy évvel ezelőtt, — mondták a német rádióban, — a nagy német birodalom rádióállomásai a román himnusz és a román indulók hangjai után köztölték, hogy Odessa kikötővárosát a román csapatok elfoglalták. A német sajtó megleghangú cikkekkel ünnepelte ezt a győzelmet. Azóta egy esztendő telt el s ez alatt a vitéz román hadsereget számtalanszor említették a német rádiók, ugy hírközléseikben, mint a német véderő főparancsnokágának hadijelentéseiben. Odessa eleste a mostani háború nagy jelentőségű eseménye. A román csapatok heves harcokban nagy győzelmet arattak, amely az egész világra mély benyomást gyakorolt. A Szebasztopolnál és Sztalingrádnál folytatott harcok mutatták, hogy milyen elkészedélssel védekeznek a bolsevisták. Annál értékesebbnek kell tehát tekinteni a román katonák odessai győzelmét. A német nép az ünnepnapon román bajtársára gondol és emlékébe idézi azokat a pillanatokat, amikor a román-német fegyverbarátság alaposnak bizonyult.

Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök a transnistriai kiállítás megnyitására

Bucurestiben pénteken délelőtt ünnepélyes keret között nyit meg a transnistriai kiállítás. A megnyitó ünnepségen a helyettes miniszterelnökkel az élen megjelentek a kormány tagjai, Antonescu Ion tábornagy-államvezető hitvese, a diplomáciai testület képviselői, a polgári és katonai hatóságok vezetői, a német katonai misszió tagjai, a külföldi és a román sajtó képviselői, valamint sok közéleti vezető személyiség és nagyszámu közönség. Antonescu Mihai professzor, helyettes miniszterelnököt a kiállítási csarnok bejáratánál Alexianu Gheorghe professzor, Transnistria kormányzója fogadta és köszöntötte, majd bemutatta neki a kormányzóság főtisztviselőit,

a román közigazgatás pionírjait, akik a dnyeszterentuli tartományban teljesítik küldetésüket. A bemutatás és az üdvözlések után a román, német és olasz színekkel feldíszített, öfelsége I. Mihai király, Antonescu Ion tábornagy-államvezető, Hitler Adolf német birodalmi vezér és Mussolini olasz miniszterelnök arcképével ékesített előcsarnokban, a kormány tagjai, a diplomáciai testület, a polgári és katonai hatóságok képviselői jelenlétében ünnepélyes istentiszteletet tartottak, mely alkalommal imát mondtak a király öfelsége, az anyakirályné öfelsége a felszabadító tábornagy-államvezető egészségére, valamint a győzelmes román és szövetséges katonákért.

„Mindent a haza becsületéért”

Az istentisztelet végeztével Alexianu Gheorghe professzor, Transnistria kormányzója, magasszarnyalásu beszédben ismertette a transnistriai román közigazgatás első munkaévének teljesítményeit, utalt a kiállítás anyagában is szemléltetett nagyszabásu újjáépítő munka egyes mozzanataira és eredményeire, meleg szavakkal méltatta 1941 október 16. Odessa elfoglalásának jelentőségét, majd köszönetet mon-

dott azoknak a műszaki vezetőknek és művészeknek, akik a kiállítási anyag elkészítésében közreműködtek. — Amit pedig ezen a kiállításon ugyan nem láthatnak, de minden munkatársam szeméből kiolvashatnak, az a szent szeretet, hit, hódolat, amellyel vala-nyien feladatukat teljesítették, tudva azt, hogy mindent a hazáért és a haza becsületéért tesznek, — mondotta Alexianu kormányzó.

A román nép építő munkája a véráldozat magaslatán

Antonescu Mihai professzor, helyettes miniszterelnök megnyitó beszédében a következőket mondotta: — Ez a kiállítás élő tanúbizonysága annak, hogy a keleti háború nemcsak katonai fegyvertény, az Európát fenyegető bolsevista haderő összszukása, hanem a civilizációt építő tény, földrésznünk s a mi

földünk alapvető intézményeinek védelmében. Ez a kiállítás tanúságtétel arról, hogy vitéz hadseregünk mellett, mely Hitler Adolfnak az európai civilizációért folytatandó harca való felszólítására méltóképen felelt, építő munkát teljesítünk melynek eredményei igazolják, hogy a román nép építő munkáját

a véraldozat magaslatára tudja emelni.

Befejezésül a helyettes miniszterelnök az ország és a kormány hűségét és hódolatát nyilvánította az uralkodónak, a román öntudat büszkeségét a felszabadító tábornagnak, majd köszönetet mondott Transnistria kormányzójának, köztisztviselőinek s mindazoknak, akik ezen a területen a román kötele-

ségtudat megtestesítői.

Az ünnepi beszédek után megnyílt a kiállítás, melynek egyes csarnokai a transnistriai mezőgazdasági és ipari élet, a termelés és kereskedelem eredményeiről adnak részletes s egyben művészi tájékoztatást. A kiállítást az érdeklődő közönség ezrei látogatják.

A keleti fronton harcoló román csapatok téli felszerelésének kiegészítése

A hivatalos lap legutóbbi száma rendeletétvénnyel közli a keleti fronton harcoló román csapatok téli felszerelésének kiegészítéséről. A törvény szerint az ország minden lakosa, ki 12.000—30.000 lei havi jövedelemmel rendelkezik, a következő ruházati cikkek egyikét köteles beszolgáltatni: kötött mellény, gyapjúnól való haskötő, téli alsónadrág, 4 méter moltonszövet, négy méter szövet vagy egy férfing. Akik 30.001—60.000 lei havi jövedelemmel rendelkeznek, egy gyapjutakarót, rövid prémkabátot, egy pár sílődnyit vagy egy rend férfifehérműt, azonkívül az előző csoportban említett ruhadarabokból egyet és 4 darab gyapjuharisnyát, kesztyűt, kézvédőt, mellkendőt vagy gyapjuövet szolgáltatnak be. A 60.001—100.000 lei jövedelemmel rendelkező lakosok kötelesek az előző esonortra nézve előírt ruházati tárgyakon kívül egy hosszú prémkabátot, egy prémmel bé-

lelt télikabátot vagy hat pár férfifehérműt, ezenkívül a kisebb gyapjucikkékként említett ruhadarabokból kétszer annyit szolgáltatniuk be, mint az előzők. A ruházati kellékeket készítő gyárak a szövetmaradékokból kötelesek minden egyes munkásuk után 10 pár, minden társulajdonos után 30 pár fülvédőt készíteni. A zsidók felemelt arányban adnak a téli felszereléshez szolgáltatásokat.

Akik kivonják magukat a szolgáltatás alól, azokat havi jövedelmük erejéig megbüntetik. Intézmények és vállalatok csak azoknak adhatják ki a decemberi fizetést, akik igazolják, hogy ezen törvény rendelkezésének eleget tettek. Akik az augusztus 29-én és 30-án rendezett gyűjtés alkalmával már önként szolgáltatottak be téli ruhaneműt s ezzel a törvény követelményeinek eleget tettek, újabb adományt nem kötelesek beszolgáltatni.

A japánok újabb vereséget mérnek az amerikai csapatokra a tengeren

Északamerikai forrásból közli a Stefani iroda, hogy a Salamon-szigetcsoporthoz tartozó Guadalcanar szigetnél nagy tengeri ütközet tombol. A japánok a sziget körül hét csatahajót, négy repülőgéphordozó hajót és több más cirkáló, valamint könnyű tengeri egységet vontak össze.

és a sziget délekeleti részén már japán csapatok is partraszálltak. A japán gyalogság támogatására sok harcikosít tettek partra és a harcikosik már megdököztek az amerikai páncélosokkal.

Az amerikai sajtó különben már előkészíti a közvéleményt egy újabb vereségre, mert hangoztatják az amerikai lapok, hogy a szigetnek hadászatiilag nincsen jelentősége. A közvélemény megteremtésére ezenkívül az amerikai veszteségeket illetőleg teljes hallgatásba burkolódnak, míg a japán

vesztésegekről valószínűtlen adatokat közölnek.

A TOZSÓ-KABINET KORMÁNYZÁSÁNAK EGY ÉVE

Tokióból jelenti a Rador: Október hónapban lesz egy éve annak, hogy a Tozso miniszterelnök vezetése alatt álló japán kormány intezi Japán ügyeit. Ebből az alkalmából a Domei Iroda megjegyzi, hogy egy év előtt a kormány súlyos válság előtt állt és az angol-amerikai gazdasági nyomást kellett megtörnie.

A Tozso-kabinet elhárította ezt a válságot. A nagy katonai sikereken kívül Japánnak nagy diplomáciai sikerei voltak. A háboru tiz hónapja alatt

Japán százhuszmillió embert egyesített egyetlen hatalmas szervezetben, hogy megvalósítsa a nagy Kelet-Ázsiát.

Amerika ábrándja a milliós hadseregről

Az eredményes ellenzárlat folytán a gazdag angolszászok összefogásából a nincstelenek szövetsége lett

A Német Távirati Iroda washingtoni értesülése szerint az amerikai szenátus folytatja a sorozási korhatárnak husz évről tizennyolc évre való leszállítása érdekében benyújtott törvényjavaslat tárgyalását. Az amerikai sajtó ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy még ez a törvény sem lesz elegendő és sor kerül majd a nős férfiak besorozására is. A törvényjavaslatot különben az amerikai közvélemény és az Egyesült Államok szövetségei egyformán vegyes érzelmelek fogadták, mert ebből új látják, hogy

Amerikában a saját hadsereg felszerelésének feladata lépett előtérbe, míg a szövetségeseknek való hadianyagszállítás a második vonalra szorult.

Az amerikai milliós hadsereg felállításának kérdésével foglalkozik a Newyork World Telegram című amerikai lap „Amerika ábrándja” című cikkében. Felteszi a kérdést, vajjon a milliós hadsereget az országban, vagy pedig a tengerentúl akarják-e felleszárni. Amennyiben idegenbe szállítandó hadsereget állítanak fel, akkor annak felszerelésén kívül még az elszállítása is külön feladatot jelent. Mert nem elegendő a hadsereget a tengerentúlra szállítani, hanem annak teljes felszerelését élelmezését és utánpótlását is biztosítani kell, ami éppen most, az egyre fokozódó hajótérhiány következtében, megoldhatatlannak látszik. A szövetségesek flottája sem olyan, hogy erre a hatalmas feladatra vállalkozhatnék. Ezenkívül

a hadsereg és felszerelésének szállítását a német tengeralattjárók is megghiusíthatják, mert a német hadvezetőség a szállítás idejére egész búvárnaszádfloattáját az Atlanti-óceánra összpontosította. Hadászatiilag sem felel meg ez a hadsereg — folytatja a lap — mert az amerikai újoncok nem rendelkezhetnek olyan gazdag harcászati tapasztalatokkal, mint a német csapatok, amelyeknek még pontosan működő belső utánpótlás is rendelkezésre áll.

A tengeri zárlattal foglalkozva megállapítja az amerikai lap, hogy az teljesen kudarcot vallott és

csak arra szolgált, hogy a tengelyhatalmak eredményes ellenzárlatot alkalmazzanak.

Az ellenzárlat eredményei máris mutatkoznak, mert a legfontosabb és a hadianyag gyártásánál nélkülözhetetlen nyersanyagokban máris hiány mutatkozik.

A gazdag angolszászok szövetségéből a nincstelenek szövetsége lett — fejezi be cikkét az amerikai lap.

Az amerikai vezetőpolitikuskok és államférfiak elvakultságára jellemző, hogy nem veszik figyelembe az amerikai sajtó borulató hangját, hanem tovább haladnak az amerikai népet romlásba kergető uton. Ezt mutatja az amerikai hadügyminiszter legutóbbi kijelentése is, amely szerint

a néger repülőek első csoportjának kiképzését befejezték és a repülőket a tengerentúl hamarosan harcbavetik.

AMERIKA HÁBORUS KIADÁSAI

Amszterdamból jelenti a Rador: A brit hírszolgálat közli, hogy Roosevelt elnök pénteken közölte a kongresszussal, hogy Amerika háborus kiadásai a jelenlegi költségvetési évben, amely 1943 június végén ér véget, tizennyolcszáz milliárd angol fontot tesznek majd ki.

Román lapszemle

A bucuresti nagylapok érdeklődésének homlokterében Vasziljeff és Radoszlavoff bolgár miniszterek látogatása áll. A két miniszter — az egyik a bolgár közmunkák, a másik a vasutügyek intézője — BusilaConstantin román közmunkaügyi és közlekedési miniszter májusj bulgáriai látogatását adta vissza és egyuttal a Ruszesuk és Glupgu között építendő Duna-híd ügyét is nagy vonakban megbeszélte. A részletek tárgyalására közlekedési bolgár bizottság érkezik Bucuresztibe.

A CURENTUL

hasábjain Romulus Dianu megállapítja, hogy bár még nem is fejeződött be a háboru, nagy meggyőződéssel és melegséggel beszélnek a nemzetek közötti együttműködésről. Haangoztatja a román köáíró, hogy a Földközi-tenger és a Kárpátok között élő népmilliók évszázadek óta várják azt az embert, aki először csak néhány erős férfi kartkarba füzve, idővel meggyőzi a kétkedőket és rossz indulatukat arról, hogy a kiengesztelődés politikája mindenki hasznára van. A nehézség abban rejlik, — folytatódik a cikk —, hogy minden balkáni népek megvan a maga saját külön eszménye, noha ugyanekkor nem felejtethjük el, hogy ez előnyüket is szolgálta. Belsőnyosodott, hogy a balkáni népek magukra utalva csak törékeny és ingadozó épületeit emelgetik a fejlődésnek. Sebekelet osztoztak az évszázadek folyamán és sebeteket kaptak s ez indokolja lélektan szempontból az eseményeket. Mindig a Balkán volt Európa légsúlymérője! — kiált fel a cikkíró Ha a Balkánon esend van, az egész földrészen béke vagy legalább is látszat-béke van, de ha a kontinensnek ebben a részében zavaros a helyzet, ez jel arra, hogy keletről vagy nyugat felől félelmetes szelek közelednek és vihar kitörése várható.

A multban reugeteg kiengesztelődési kísérlet futott zátonyra. Előlegezen a balkáni ember bizalmat a jövő számára, abban a hitben, hogy ezental másképen lesz! Isterjék meg egymást ezek a nemzetek, mert csak így mérhető a szavak és események sulya. Legyen a Duna összekötő kapocs, tudva, hogy a Balkán és a Duna-medence felvirágzása békéleti meg ezt a térséget, nem az irányított szegénység. Balkáni meggyezés nélkül nincsen testvéri Európa — fejeződik be a cikk.

AZ UNIVERSUL

hasonló hangot üt meg vezércikkében. Ránutat arra, hogy a dunai hid nemcsak a két ország közötti gazdasági kapcsolatokat erősíti meg, hanem szorosabba füzzi a nemzetközi viszonyt; nagy léptekkel fogja előrevinni Románia és Bulgária fejlődését, s minden tekintetben hozzájárul majd a már eddig is örvedetesen kímélyült politikai és gazdasági összeköttetéshez. A hid építésére folytatott tanácskozáos bizonyítékát szolgáltatott annak, hogy a két állam kormányja ószintén kívánja a multban volt nehézségek kiküszöbölését, megteremtve ezzel a kölcsönös bizalom légkörét. A két oldalról jövő megértés építsen mos' már tényleges és végleges lelki hidat a két nép között amelyen szabadon közlekedhetnek a barátság érzelmei. A román nép kívánja ennek megvalósulását, a bolgár miniszterek nyilatkozataiból is ez szűrhető le — írja végül az Universal.

A TAMPUL

hangsúlyozza, hogy a Duna-medence és a Balkán kis lélekszámú, de a gazdag és busás termést adó földön szorgalmas dolgozó népei ma megövekednek értékükbe vetett bizalmukban. Mindannyian tisztában vannak e területek új fejlődésével és az elrendezéssel kapcsolatos döntésük fontosságával. Némileg csodálkozva állapítja meg a lap, hogy az itt élő népek, bár alkattal annyira hasonlatos, hogy könnyen egy népek tekinthetők, számos közös érdekük védelmére csak ritkán tömörültek. Legtöbbször ellejejtették az arany igazságot, hogy csak egyesilve képviselhetnek erőt. Az idő azonban mégis ennek dolgozott s a politikai nézetek azonossága mellett most ennek kimélyítésére felsorakoztatta a materiális alapot is: gazdasági építményeket és közlekedési vonalakat. Szolgálja ez a hid az építő és békés munkát a balkáni és dunamedencei népek javára — jegyzi meg még a lap.

Tiso szlovák államelnök ötvenötödik születésnapja alkalmából a Timpul a többi között így ír: A szlovák nép ünnepe különös visszhangra talál a román nép lelkében, tekintetbe véve, hogy a szoros barátságban élő két nemzetnek azonos eszménye van.

URANIA sláger-filmszínház, Arad URANIA

Telefon 12-32,

Telefon 12-32

MA BING CROSBY

A hírneves jazz-énekes

A „SWING” felejthetetlen revüjének sztárja szórakoztatja közönségünket szebbnél szebb jazz számaival ka öltve

Előadások 3. 5, 7.15 és 9.15 erakor

Vasárnap 11.30-kor 40 leies helyárakka-

Az előadások közötti szünetekben közönségünket szórakoztatja szebbnél szebb jazz számaival ka öltve

MARY MARTIN, BASIL RATHBONE-val a

Szerelem ritmusa

című filmben.

35. sz. hirdató a leg-
uiabb eseményekkel

A Sztalingradért folyó kemény harcokban

Lendületes támadásokkal szétverték a bolsevista támaszpontokat és elfoglalták a legnagyobb ágyugyárat

Virginio Gayda, a kiváló olasz politikai közíró a Voce d'Italia egyik legutóbbi számának vezércikkében kifejtette, hogy az orosz tél, legalább is a középső és északi területeken már megindultnak tekinthető. Közvetlenül Moszkva alatt és az északi területeken a hőmérő máris a 0 fok alá süllyedt és május előtt aligha fog a fagypont fölé emelkedni. Megkezdődik a havazás és nemsokára elzárja az utakat, megakadályozza a közlekedést. Ilyenformán a középső és az északi arcvonalszakaszon a háború megmerevedik. Gayda a továbbiakban kifejti, hogy az idei tél immár a tengelycsapatokat találja kedvezőbb helyzetben, míg a Szovjetnek a tél folyamán óriási nehézségekkel kell megküzdenie. Különösen súlyos lesz az élelmiszerellátás kérdése, minthogy a tengelycsapatok elfoglalták a gabonatermő területeket. A megmaradt középső területek nem elegendők ahhoz, hogy a zsúfolt nagyvárosokat ellássák élelemmel. Elválták a Szovjet köolajellátásának nagy részét is. A szénben gazdag területek szintén a tengelyhatalmak ellenőrzése alá kerültek. Az orosz tél előreláthatóan nagyobb fejleményeket nem ígérő álló harcokat hoz, melyekben a vörös hadigépezet állandó gyengülésnek lesz ki téve! — fejezi be cikkét Gayda.

Akaratlanul is igazolja az olasz író megállapításait a The Economist című angol lap, mely Sztalinnak azt a kijelentését, hogy a Szovjetunió számításiában a második arcvonal az első helyen áll, Willkie ismert nyilatkozatai alapján igyekszik mérlegelni. Olyan a Szovjetunió, mint egy súlyos beteg, — írja az angol lap. — Lakosságának egyharmada ellenségei uralma alá került, az Unióban kevés az élelmiszer, nagy a tüzelőanyaghiány. A széntermelés alig egynegyede a németek termelésének. A szovjet munkásság elkeseredett. Máris súlyos zavarok mutatkoznak a közellátásban. Befejezésül az angol lap a következőket írja:

— A Szovjetunió kikapcsolódása a harcból végzetes lenne az angolszászokra, az idő pedig nem a Szovjet javára dolgozik. Ugy látszik, az angolszászok mindenütt elkésnek...

A legújabb harcéri eseményekről alábbi jelentéseinkben számolunk be:

A német főhadiszállás legújabb jelentése

A német vezéri főhadiszállás tegnap kiadott harcéri jelentése szerint a Kaukázus nyugati részében a német és szlovák csapatok támadása a bolsevisták heves ellentállása ellenére ismét jelentős tért nyert. Harci és romboló repülőgépek hatatosan támadták a szárazföldi hadműveleteket.

Terektől nyugatra román csapatok több hegyi állásból verték ki az ellenséget és számos hadifoglyot ejtettek.

Sztalingradban gyalogsági és páncélos egységek szoros együttműködésben a szünet nélkül támadó légierevel és léghárító csapatokkal, a bolsevisták elkeseredett ellentállása ellenére folytatták lendületes támadásaikat, szétverték az ellenséges támaszpontokat, valamint páncélosokat és behatoltak a Vörös barrikád nevű ágyugyárba. Északi irányban történt előretöréssel a városról északnyugatra levő ellenséget elválták összeköttetésétől és megkezdtek a bolsevisták megsemmisítését. A légiere rendkívül súlyos támadásokat indított a Volgától keletre levő tüzérégi állások ellen. A német vadászipilóták nappal teljesen megbénították az ellenséges légiere és saját veszteség nélkül tízenyolc ellenséges repülőgépet lőttek le.

A keleti front többi szakaszán csak helyi jellegű

Teljes erővel fellángolt a Sztalingradért folytatott harc

A nemzetközi tájékoztató iroda közli, hogy a Sztalingradért folytatott harc teljes erővel ismét fellángolt. A német rohamalakulatok betörték a Vörös torlasz nevű ágyugyár területére. Az ágyugyár már csak hatalmas romhalmaz, a gépi berendezés pedig óriási összevisszaságban hever szanaszét. Amikor a hűvös éjszaka után a nap sugarai felragyogtak, megindult a német tüzérégi pergőtűze, amelyet a német és szövetséges repülőrajok bombái fokoztak.

Egyedül a traktorgyár területére több mint ötezer tonna robbanóanyagot lőttek a német tüzerek és dobtak a repülőket.

Mire alkonyodni kezdett, a volt ágyugyár fele és a traktorgyár szilárdan a német rohamosztagok kezében volt. A német egységek elpusztították egy legnehezebb szovjet páncélost, egy nehéz páncélost és több könnyű harckocsit. A támadásoknál különösen kitűntek a német rohamutászok, kik hidegvérűen és halált megvető bátorsággal szálltak szembe az ellenséges páncélos szörnyekkel. A páncélosokat először a német páncéltörő ágyúk lőtték és amikor a hernyótalpakon elért letalálattalokkal a harckocsikat megbénították, a rohamutászok szálltak fel rájuk kézigranátoktegekkel és más robbanóanyaggal.

A páncéltörő megsemmisítésével rést ütöttek a szovjet védelmi vonalakat és lehetővé tették a német rohamosztagok előretörését.

A német tüzérégi és a repülő tevékenysége alaposan csökkentette a szovjet tüzérégi erejét. A szovjet tüzérégi vesztesége a legutóbbi két nap alatt rendkívül nagy volt és tevékenysége szinte megszűnt. A bolsevisták úgy akarták megállítani a német előretörést, hogy folyamati ágyúszádaikkal vették tűz alá a német csapatokat. A harci repülőket azonban ezt a szándékot meghiusították és a szovjet flotta maradványai végül is sietve elmenekültek. A német csapatok a

hadműveletek voltak.

A bolsevisták a Kalinin—Toropez körzetben levő vasutakon és utakon tízenegy nap előtt csapatfelvonulásba fogtak, amit idejében lelepleztek és a német légiere azóta is, szüntelenül és sikeresen harcolt ellenük. A szállítási szempontjából fontos Bologoje, Ostaskov, Toropez, Selisarewo és Soblago állomásokat több ízben, a legnagyobb sikerrel bombázták. A vasutvonalakat több helyen megszakították és számos csapatokkal, valamint hadianyaggal megrakott vonatot megsemmisítettek. A súlyos időjárás viszonyok között folytatott légi támadásokkal sikerült a szovjet felvonulási mozdulatokat megzavarni, részben megakadályozni, vagy jelentős károkat okozni.

Malta szigetéről katonai célpontjainak bombázását a német és olasz légi kötelékek nappal és éjszaka folytatták. A tengely repülői tízenöt ellenséges gépet lelőttek. Két német repülőgépet nem tért vissza.

Könnnyű német harci repülőgépek Anglia déli részén nappal a katonai berendezéseket és a partraszállás céljából használt bárkák összevonási helyét bombázták. Hat bárkát elsüllyesztettek, számosat megrongáltak. Az elmúlt éjszaka német repülőgépek Anglia északnyugati részén kikötőket és kikötőberendezéseket bombáztak.

traktorgyártól északra levő ellentállási fészkeket is elfoglalták és ezzel a Spartakova település északi része birtokukba került.

EZER SZOVJET REPÜLŐGÉP PUSZTULÁSA

Berlinből jelenti a Rador: A német vadászipilóták főlénye a bolsevista légiere veszteségéből egyre jobban szembetűnik. Október 12-től a német vadászipilóták 1093 szovjet-gépet semmisítettek meg, ugyanakkor a német veszteség 75 repülőgép volt.

A BOLSEVISTA PROPAGANDA ÜGYNÖKEINEK KIVÉGZÉSE

Berlinből jelenti a Rador: A bolsevisták legutóbb azt a hírt röptették a világba, hogy az elfoglalt területen a németek tömeges kivégzéseket hajtottak végre. Ezzel kapcsolatban német körökben hangoztatják, hogy a bolsevista forrásból származó hír szerint, a különböző elemek által elkövetett szabotázs-cselekményeket bolsevista akciónak minősítik. Ez a tény is igazolja, — mondják német körökben — hogy valóban a szovjet propaganda ügynökeit végezték ki. Német részről ismétetlen hangsúlyozzák, hogy csak azokat a személyeket végezték ki, akikre rábizonyították a szabotázs-cselekményeket, vagy akiket tényleges ellentállásban fogtak el.

A nátha csak néhány óráig tart

A náthának mint közönséges megbetegedésnek általában kevés jelentőséget tulajdonítanak. Az eddig használt szerek (borvazelin, gomenolat, illó olajok, porok stb.) nem tudták legyőzni ezt a betegséget, amely legtöbbször komplikációkkal jár (különböző gyulladások).

Nemcsak nagyobb, de jobb termés is elérhető, ha a vetőmagot

„Ceretan“

SZÁRAZ VAGY NEDVES PÁK alkalmazásával csávázzuk. Az illetékes kerület Mezőgazdasági Kamarájánál kérjen kifejezetten „Ceretan-Bayer“-t.

A Ceretan-t a Földművelésügyi minisztérium engedélyezte.

BAYER

A brit polgári lakosságot eltávolítják Indiából

Tokióból jelenti a Stefani iroda: A Yomiuri Hochi Shimbun című japán lap bangkoki értesülése ismerteti a britindiai kormány legújabb rendelkezését, melynek értelmében a köztisztviselők kivételével minden angol alattvalót felszólítanak, hogy a lehető legrövidebb időn belül távozzék az országból. (Rador)

A timisoarai-temesvári református templom szentelési emlékűnnepélyének sorrendje

Ma, vasárnap ülik meg Timișoara-Temesvárot református templom felszentelésének negyvenéves emlékűnnepét. Délután öt órakor ünnepélyt rendeznek a templomban, nagyszabású ünnepi műsorral. Az ünnepély részletes sorrendje a következő: Gyülekezeti ének. Imádkozik Streleczy Sándor (Iopodiai-klopodiai) lelkész. Verdi: Aida templomjelenete, éneklj B. Kulcsár Julia, hárfán kíséri Capatti Elvira hárfaművész, tanárnő, a Román Opera tagja. Igét hirdet Schemmel Viktor timișoarai-temesvári ágostaj evangélikus lelkész, Rossini: Áldások Istene, előadja az énekkar. A templomépítkezéstről emlékeztet: mond Debrecezenj István, a timișoarai-temesvári református egyház lelkésze. Hasselmann: Szerenád, hárfán előadja Capatti Elvira hárfaművész. Költeményiből felolvass Nits István fraternal-ujkissodai lelkész. Ária Wagner Tannhäuser című operájából, éneklj B. Kulcsár Julia, orgonán kíséri Irsay Nándor. Reményik Sándor: A kövek szóitára, előadja Bakos László. Gyülekezeti ének. — Az ünnepélyre belépődj nincs, az adományokat az építendő templom alapjára fordítják.

Sztalinnek nem tetszenek Litvinov washingtoni kapcsolatai

Stockholmból jelentik: Kolontay asszonynak, a Szovjet 82 éves stockholmi nagykövetségének gyógyíthatatlan betegségével kapcsolatosan mindinkább több hír kel számára az új nagykövet személyét illetően. Így azt is beszéljük, hogy Majszyk londoni szovjet nagykövetet meghatalmazott miniszteri minőségben a svéd fővárosba küldik.

Az áthelyezés oka állítólag az, hogy Litvinov, aki Majszyk helyére kerülne, eltávolíthatóság Washingtonból. Sztalinnek ugyanis már kellemetlenné váltak azok a szoros személyes kapcsolatok, amelyek a volt külügyi népbiztos amerikai politikai körök között kiépített.

HIREK

Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal:

L. Piata Brătianu 3. Telefon: 28-10.

Aradon előfizetések, hirdetések és reklamációk Reclama hirdetőirodában, Eminescu-utca 8. Telefon: 17-11.

Aradi szerkesztő: Babucay György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hóra 110.— lei, negyed-évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei. Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.— pengő fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő. Egyes példány ára hétköznapokon 26 fillér, vasárnap 30 fillér. Hétoldalgosok, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes előfizetési díj kétszerese.

A szellem örökké él

Fetter Irén énekművész nő és zenetanár nő emlékére

Csengő kacagásod, annyi színt, melegséget s életderűt sugarzó hangod elméműt. Zenéid, lelkeid mos valónai a nagy ismeretlenben, a Szepség és harmónia teremtojének zsamolya előtt jelentkezik vizsgára. A leckéd tudod, hiszen az földi életed volt: a szellemi értékek becslése, a zenei műveltség terjesztése, zenei tudásod kamatoztatása azok lelkében, akik benned nemcsak a művészet, a legszebb zene — az emberi hang — mesterét, hanem tanítóját is látták s tisztelték, Fáradhatatlan voltál az oktatásban, türelmes a hibákkal szemben, minden zenei tehetséget felkaroltál és vitted sok nehézségben át a siker felé. Együtt éretvél tanítványaiddal s mindegyiket művészre akartad csiszolni. Az emberi hang isteni adomány, ezt művelni, zeneileg fejleszteni s a benne rejlő szépségek értékelésére egy egész nemzedéket nevelni: bőkezű sorsvállalás volt földed. A test törékeny, ha betelik mértéke, a porba hanyatlik. A szellem azonban erős, leküzdhetetlen. A billentyűkön nem futnak végig többé varázslatos könnyedséggel újaid, hangod csengése azonban sokáig fog még visszhangozni emlékezetünkben, a szellem pedig, mely éltetett s melynek pazar sugárzásából mindig új szívvel juttattál lelki szegényeknek, lelki gazdagoknak egyaránt, örökké él és közöttünk marad.

T. L.

Szakorvosok száma Romániában. Bucurestiből jelentik: Tomescu Petre dr. közegészségügyi miniszter a legutóbb sajtóértekezleten ismertette az országban működő szakorvosok számát és megoszlását. Eszerint 448 sebészt, 311 belgyógyászt, 259 fog- és szájbetegségek orvosát, 175 szülész, 205 nemibetegségek orvosát, 153 bakterológust, 148 gyermekorvosot, 146 tüdőbetegségek szakorvosát, 125 fül-, orr-, gégebetegségek szakorvosát, 144 radiológust, 110 szembetegségek szakorvosát és 69 urológust tartanak nyilván.

A bolgár parlament összehívása. Szófiából jelenti a Rador: A bolgár parlament két házát rendkívüli ülészsakra október 22-re összehívták.

Csungking-Kína követet küld a Vatikánba. Vatikánvárosból jelentik: Csungking-Kína rövidesen követet küld a Szentszék mellé. A követ hivatalos iratainak elkészítése és a Vatikánvárosban lévő hivatali helyiségeinek berendezése folyamatban van.

Morgenthau amerikai pénzügyminiszter Londonban. Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit hírszolgálati ügynökség közlése szerint Morgenthau amerikai pénzügyminiszter az angol fővárosba érkezett.

A török államfő külpolitikaiti nyilatkozata. Isztambulból jelenti a Német Távirati Iroda: A török lapok értesítése szerint Izmet İnönü államfő november elsején a nemzetgyűlés új ülészsakának megnyitása alkalmából beszédet mond és fontos nyilatkozatot tesz Törökország külpolitikájáról.

A Nobel-díjat az idén sem adják ki. Stockholmából jelenti: A svéd koronatanács úgy döntött, hogy a Nobel-díjat ebben az esztendőben sem adják ki.

Szakembert

likörök és likörös borok készítéséhez (természetes uton) keres bucuaresti pároló. Ajánlatok C. M. VOGT, hirdetési iroda, Bucuresti, Campineanu utca 7 címre küldendők.

SPORTESEMÉNYEK

A Chinezul-CAMT ökölvívóviadalát ma délután tartják

Már részletesen beszámoltunk arról a nagy sporteseményről, amely megmozgatta a timisoarai-temesvári ökölvívósport híveit, akik alig várták a mai vasárnapot, hogy az igen izgalmasnak ígérkező viadalt megnézhessek. Tájékoztásul, most még egyszer leközzöljük a résztvevők névsorát:

- Sangiasan (CFR Bucuresti)—Kovalik (Chinezul-CAMT).
- Savu (CFR Buc.), volt országos bajnok—Dumitru Marin (CFR Timisoara).
- Iorgu (CFR Buc.)—Zambory (Chinezul-CAMT).
- Exnescu (CFR Buc.), országos bajnok—Germán (Chinezul-CAMT).
- Vasilu (CFR Galati), Oltenia bajnoka—Marta (Chinezul-CAMT).

Rosca (CFR Buc.), volt országos bajnok—Weisz (CFR Tim.)

Ionescu (Turda Buc.)—Tataru (Chinezul-CAMT).

Petusoiu (CFR Buc.)—Savits (Chinezul-CAMT), volt országos bajnok.

Enciu (CFR Buc.), országos bajnok—Popovits (Chinezul-CAMT).

Amint látható csupa jónevű, kitünő bucuaresti és timisoarai-temesvári amatőr ökölvívó méri össze tudását és erejét. Ez a verseny nemcsak az egyesületek vetélkedését szolgálja, hanem azon túl érdekes összehasonlításra ad alkalmat a városok közötti vetélkedésre is.

A kemény összecsapásokat és színvonalas küzdelmeket ígér verseny délután hat órakor kezdődik a Sörgvár nagytermében.

Timisoara-Temesvár mai labdarugó műsora

Ma Timisoara-Temesvárot a Hősök-Kupájáért és a kerületi bajnokságért játszanak labdarugó mérkőzéseket. A műsor a következő:

Vulturii—Chinezul-CAMT, a Vulturii-pályán négy órakor, előzőleg a két egyesület ifjúsági csapatai küzdenek a bajnoki pontokért. UBT—SC Bocsa, a Rapid-pályán délután három órakor, előtte az UBT ifjúsági csapata az Electrica fiataljaival játszik. Juventus—Progresul, a Juventus-pályán félnégy órakor Electrica—Politechnica, az Electrica-pályán két órakor, utána félnégy órtkor a Hősök Kupájáért a Ripensia—UDR

mérkőzés kerül eldöntésre. Ma délelőtt még két ifjúsági bajnoki mérkőzést játszanak, mindkettőt 11 órai kezdettel: Ripensia—Progresul az Electrica-pályán és CFR—Juventus a CFR-pályán.

A Concordia és Bratislava bucuaresti vendégjátéka

A fővárosi Venus csapata október 24-én és 26-án Bucurestiben nagyszabású labdarugótornát rendez, amelyen a Venus és az FC Craiova csapatain kívül a horvátországi Concordia és a pozsonyi Bratislava csapatai is résztvesznek. Különösen a horvát bajnokcsapat, a Concordia, vendégjátéka iránt mutatkozik nagy érdeklődés sportkörökben. A körmérkőzés műsora a következő: október 24-én: Concordia—Venus és Bratislava—FC Craiova. Október 26-án a győztesek és vesztesek játszanak egymással.

Sipos Vilmos elővonzott Romániából

Fővárosi jelentés szerint Sipos, a bucuaresti Rapid volt játékosa, a horvát csapattal távozott Romániából. A kiváló játékos volt egyesületének vezetőihez levelet intézett és ebben köszönetét fejezte ki az iránta tanusított jóindulatért.

Eisenbeisser játékjogát egy évre felfüggesztették

Fővárosi jelentés szerint a román sport vezéreinek határozata szerint Eisenbeisser Alfréd, a bucuaresti Venus játékosának játékjogát október 14-től kezdve egy évre felfüggesztették.

A területi körzetparancsnokság közleménye. A timisoarai-temesvári területi körzetparancsnokság közli a zsidókkal, akiket a hivatalos lapban megjelent különböző rendeletek értelmében elbocsátottak attól a vállalatától, ahol eddig dolgoztak, kötelesek október 22-én reggel nyolc órakor a területi körzetparancsnokságnál jelentkezni. Kötelesek magukkal vinni a kötelező munkaszolgálat alól való felmentésükre vonatkozó irataikat. Akik nem jelentkezik, azt súlyosan megbüntetik.

Orvosi hír, Dr. Várady Miklós belgyógyász e hó 22-től (csütörtöktől) kezdve újból rendel, délelőtt 8—10-ig, délután 3—5-ig, Timisoara-Temesvár II, Caragiale-utca 4, szám alatti rendelőjében. Röntgenvizsgálat

Aradi anyakönyvi hírek. Az aradi református egyházban október 1 és 15-ike között az alábbi bejegyzések történtek: Születtek: Nagy Sándor fia, Sándor; Fazekas József fia, Gábor; Tiba Juliánna leánya, Juliánna. Meghaltak: Gáll István 90 éves és Kapitány Béla 69 éves.

Három ország labdarugó bajnoki eredményei

A tőlünk távolabb álló országok labdarugó bajnokságairól hozzánk csak kissé megkésve érkeznek az eredmények. Ime három ország legutóbbi bajnoki fordulójának eredményei:

Svájc: Servette—Young Fellows 3:1, Lausanne—Biel 2:1, St. Gallen—Lugano 4:2, Young Boys—Basel 4:0, Grenchen—Luzern 3:1, Cantonal—Grasshoppers 1:1, Zürich—Nordstern 5:0. A bajnoki sorrend: 1. Grenchen 7 pont, 2. Grasshoppers 7 p., 3. Young Boys 6 p., 4. Cantonal 5 p., 5. Lausanne 5 p., 6. Luzern 5 p., 7. Lugano 4 p., 8. Servette 4 p.

Franciaország: Megszállt terület: Sochaux—Le Mans 6:3, Le Havre—Racing Paris 1:0, Rouen—Troyes 4:3, Reims—Girondins Bordeaux 2:2, CA Paris—Red Star 2:2. Meg nem szállt terület: Lyon—Annez 1:0, Olympique—Avignon 20:2 (nem tévedés, huszketű), St. Etienne—Grenoble 1:1, Nimes—Montpellier 3:0, Sète—Alés 6:0, Perpignan—Brive 1:0, Toulouse—Clermont 2:0, Cannes—Nizza 3:0.

Hollandia: ADO de Haag—Hermes Schiedam 3:1, Blau-Witt—RFC Rotterdam 2:1, Eindhoven—Tilburg 4:1, Appeldoorn—Zwolle 2:1, Heerenween—Sneek 2:0.

Szathizek mindenfelől

Szilágyi új magyar csúcseredménye 30:09.4 idővel egyen az idei legjobb teljesítmény is a 10.000 m-en, mert az utána következő svéd Petersson 30:19.4-et futott. De világvilágnyilatban is elsőrangú Szilágyi eredménye, mert nála jobbat eddig csak negyven futottak és 30 percen belül csak Mäki 29:52.6-os világcúcseredménye van. A többi három Salminen, Nurmi és a német Syring mind 30 percen felül futottak.

A ma Budapesten játszó német kézilabdaválogatott az utolsó edzőmérkőzésén 17:6 arányú győzelmet aratott a német edzőtársával.

A francia Hansenne Párisban a 800 m-en 1:52.1 mp-el győzött. Hansenne ma Európa legjobbja közé tartozik. Ugyanakkor Rochard 14:57.3 mp-et futott 5000 m-en.

Sárvári-Spielmann, a NAC nálunk is ismert válogatott középsatára, október 8-án vezette oltár elé Oláh Micit.

Legideálisabb használatú vértisztító és epetajtó a Földes-féle

SOLVO-p.rula

Egy doboz ára 38 lei. Készíti Dr. Földes győgszertára, Arad. Minden gyógytában kapható

Uj magyar katonai attasék. Budapestről jelentik, hogy Szabó József vezérőrnagyot, a római magyar katonai attasét visszahívták és utóául Rakolszai László vezérkarj alezredest neveztek ki, a pozsonyi magyar katonai attasét is leváltották. Az új magyar katonai attasé Pozsonyban Lipsey-Magyar Sándor alezredes lett.

Heves földrendés. Lisszabonból jelentik, hogy az Azori-szigetsorpothoz tartozó Fayal szigeten heves földrendés volt és számos ház összeomlott. A földlökéseket a szigetsorpot más városában is érezték. A földrendés következtében a szigeten a földtől helyen megrepedt, hét ember a romok alá került. Megmentésükre megkezdtek a munkálatokat.

A MIHAI VITEAZUL-REND KÜLDÖTTSEGE A HELYETTES MINISZTERELNÖKNÉL. Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök kihallgatásou fogadta a Mihai Viteazul-rend vezetésének küldöttségét, az élen Rujinski tábornok elnökkel. A rend lovagjai előterjesztették a helyettes miniszterelnöknek azokat a kivánásokat, amelyeket Ferdinánd király halálának július 20-ai emlékkünnepén Curtea de Argesben megbeszéltek.

— A pápa nem közvetít finn különbékét. Helsinkiből jelenti a Német Távirati Iroda: Az összes finn lapok cáfolják a brit hírközlési szolgálatnak azt a híret, mely szerint Mannerheim tábornagy, finn harseregőparancsnok a pápa közbenjárását kérte Finnország békekötése érdekében. A finn lapok megállapítják, hogy ez a hír tulajdonképpen cáfolat sem érdemes, mert a brit hírszolgálati ügynökségek tervszerű hazugság-hadjáratába tartozik. A Hufvudstads-Bladet című finn lap utal arra, hogy az angolszász szövetségesek béke-offenzívát indítottak Finnország ellen s ezt a legképtelenebb, minden alapot nélkülöző híreszteléssel igyekeznek táplálni.

— Miért került börtönbe a kádi? Szalayny Musztafa beyruhi kádi a középkeleti brit propaganda-özpont felszólítására előadást tartott a palesztinai rádióban. Az előadás után a kádi-t a jeruzsálemi rendőrség letartóztatta. A kádi ugyanis élt az alkalommal és őszinte véleményt mondott az arab helyzetről. Kijelentette, hogy az angolok uralma az arab államokban „nem kívánatos és nem tarthat sokáig!”

— Személyi változás több spanyol követség élén. Madridból jelenti a Német Távirati Iroda: A spanyol kormány több külföldi diplomáciai képviselőtének vezetésében változásokat eszközölt.

Hetvenkét évi kényszermunkára ítélt aradi gyilkosok

Ez év februárjában történt, hogy Arad-Gaj határában egyetlen embertelenséggel meggyilkolták Fischer Ernő 39 éves aradi vendéglőst, akit ismerősei azzal csaltak ki a város határába, hogy Dorobanti-Iratos közszénel átszöktek a határon. Három nappal a gyilkosság elkövetése után az aradi rendőrség elfogta a tetteseket: Petrovski István 25 éves molnársegédet, Huszár Rozália nevű vadházastársát, Bugar Pál 27 éves munkanélkülit és ennek Molnár Mária nevű barátját és Baróti Ignác asztalossegédet, aradi lakosokat. A holttestet a malomcsator-

nába dobták és néhány nap múlva ott találtak rá a járókelők. A két nő: Molnár Mária és Huszár Rozália a közlemben figyelték a borzalmat jelenetet. Az elrabolt pénzt és ruhaneműt Burger lakására vitték, ahol megosztották a zsákmányon. Fejenkint 6000 leit és 14 márkát kaptak. A gyilkosok és bűntársaik fölött az aradi büntető-tábla most hirdette ki az ítéletet, amely szerint Petrovski István, Baróti Ignác és Burger Pál vádlottakat husz-husza évi, Molnár Mária-t és Huszár Rozáliát pedig hat-hat évi kényszermunkára ítélté.

— **Uj rendelet a kenyér összetételéről.** Timisoara-Temesvár város közlelmezési hivatala megváltoztatta a kenyér keverési arányáról szóló legutóbbi intézkedését. Hétfőről kezdve a pékek kötelesek a következő arányban készíteni a kenyeret: Egységis lisztből ötven százalék kerül a kenyérbe, a további ötven százalék pedig tíz-tíz százalék köles- és bablisztből és harminc százalék burgonyából áll. Ennek következtében a félkilós kenyérhez 190 gr buzaliszt használandó, 38 gr babliszt és ugyanannyi kölesliszt, végül annyi burgonya, hogy a kiszült kenyér elérje a meghatározott 500 grammnyi súlyt. Az ily módon készített kenyér árát hétfőn közli a város. A pékeket, akik ennek a rendeletnek nem tesznek eleget, megbüntetik.

— **Elfogott templomi tolvajok.** Bucurestiből jelenti: A Szent Apostolokról nevezett fővárosi templom lakéskése, Coman Gheorghe tetten érte Tolescu Ecatarina és Mandruc Alexandrina „kisasszonyokat”, akik különböző egyházi tárgyakat és felszereléseket akartak elemelni a templomból. Kiderült, hogy a nevezettek a perselypénzt is ellopták. Mindkettőt átadták a rendőrségnek.

— **Ügyvédi hír.** Dr. Barutia Petre ügyvéd, tartalékos hadbíró-kapitány, ez uton közli t. c. ügyfeleivel, hogy leserelt és ismét megkezdte ügyvédi ténykedését Timisoara-Temesvárott I. Gheorghe Lazar-utca 4 szám alatt. Telefon 29-03.

— **Ölt az alkohol.** Hitias-Hattyas községben Ispaiul Pavel házában hirtelen meghalt Jurescu Paun 40 éves földműves. A csendőrség jelentése szerint a holttesten külső erőszak nyoma nem látható. Jurescu iszákos ember volt és így lehetséges, hogy alkoholmérgezésben halt meg.

— **Orvosi hír.** Dr. Frank hazaérkezett és újból rendel, Lugocj-Lugos, Regele Carol-utca 20 szám. Röntgen, rövidhullám, elektrotherápia (medic evreu).

ÓRÁK ÉKSZEREK
legelőcsőbbak
REITER JÁNOS
órásüzletében
Timisoara-Temesvár IV., Vacarescu-utca 29
(Baromfi-piac)
Javitások éves jótállás mellett. Pontos kiszolgálás!

— **Öngyilkosság.** Jeciamare-Nagyjécsa községben Miskovski Kataim 67 éves asszony felakasztotta magát.

— **Telefunksuper I S 65 Kw.** A jutányosáru Telefunksuper már az izléses és előkelő vonalvezetésű dobozával feltűnik. Az egész homlokrészt átkaroló hangszórónyalás alatt van az önvilágító skála, amelynek baloldalán a magikus szemet helyezték el. Jobb és baloldalt a használati gombok vannak. Hat veszteségszegény kör, az E-acélsorozatú Telefunken csövek, a kilenc wattos magasteljesítményű végpenode duodiódevel és a kétfokos enyészetpótló biztosítják a tiszta távvételt. Műszaki adatok: Hat körös, négy csöves, Telefunken csövek: ECH 3, ECF 1, EBL 1, AE 1. Rövid, közép és hosszú hullámvetél. A készülék sulya 9.7 kilogramm. Áramszükséglete: Ötvenkilenc watt minden feszültségnél.

— **Megfojtotta anyósát, önként jelentkezett az ügyészségen.** Budapestről jelenti: Erős István borsilakos megfojtotta az anyósát, özvegy Hegyesi Sándornét, Erős István tetten elkövetése után önként jelentkezett a nagyvárosi ügyészségen. Elmondotta, hogy anyósa állandóan családi viszályt szított náluk, el akarta választani a feleségétől, különösen amióta tudóbjában megbetegedett. Feleségét szereti, nem akart elválni tőle és e miatt heves szóváltásba keveredett anyósával. Annnyira elvesztette önuralmát, hogy az öreg asszonyt megfojtotta. Erős Istvánt letartóztatták.

Mozi

Vasárnap és hétfőn Aradon a mozik műsora a következő: Aro: Az ismeretlen nő (német film). Corso: Boldoggá teszlek (olasz film). Forum: Bécsi vér (német film). Uránia: Szereltem ritmusba (amerikai film).

Vasárnap és hétfőn Timisoara-Temesvárott a mozik műsora a következő: Apolló: Minden áron tolvaj, Capitol: Anyja fia. Thalia: Alkazarból Madridig, Corso: A nőikkel nem lehet tréfálni, Fratelia mozi: Nanon, Roxy mozi: (csak vasárnap): Tizenkét percet tizenkettő után.

Az est beálltával kell végrehajtani az elsötétítési rendeletet

Timisoara-Temesvár város légvédelmi hivatala Pop Eugen dr. főpolgármester és Fildan Iosif légvédelmi hivatali főnök aláírásával 1012/1942. szám alatt hirdetményt adott ki, amelyben az elsötétítésre vonatkozólag részletes utasítást ad a lakosságnak. Megállapítja a közlemény, hogy az elsötétítést sok helyen elegenden módon hajtják végre. Mindenkit figyelmeztet a légvédelmi hivatal, hogy pontosan alkalmazkodjék az előírásokhoz. Emlékeztet arra, hogy már szeptember 18-án teljes elsötétítést rendeltek el, a teljes elsötétítést pedig úgy kell értelmezni, hogy kitéle — az utcára vagy az udvar felé — és felfelé semmiféle fényugár se legyen látható. Az elsötétítést az est beálltával egyidejűleg kell végrehajtani, tenet olyan időben, amikor lámpát gyújtanak. Részletesebb a hirdetmény, mint kell az ablakokat, ajtókat betakarni, hogy a legkisebb részen se mutatjon kifelé a világosság. Az elsötétítést úgy kell végezni, hogy az ablak helye ne látszódjék megvilágított alaplak. Ügynök kell a mellékhelyiségek és lépcsőfeljáratok megfelelő elsötétítésére is. Péntekzetekben, péntzáraknál arról kell gondoskodni, hogy csak lefelé terjedhessen valamelyes gyenge, letompított fény, az égőket borítóval kell áthuzni, amely legalább háromszorta hosszabb legyen az égőnél. Ez vonatkozik a kapubejáratok folyosóira is. Üzletek bejárata elé belső függönyt kell tenni. Minden külső világítás tilos. Gyárakban és vállalatok üzemi épületein, ahol a világítás feltétlenül szükséges, csak tizenöt lámpafény erősségű sötét vagy kékszíntű égőt szabad használni és azt is az égőnél háromszorta hosszabb borítóval kell ellátni. A háztulajdonosok, házfelügyelők vagy intézeti légvédelmi főnökök kötelessége meggyőződni arról, hogy a teljes elsötétítést az egész vonalon végrehajtották-e s a hiányokra figyelmeztetni kell a lakókat. Akik ellenkeznek, azok ellen írásbeli feljelentés teendő a rendőrségen. A járókelők és járművek forgalmát a nagyvezérek előírásai szabályozzák. Gépkocsik és motorkerékpárok lámpáira fedőt kell alkalmazni, amelynek egyhatod centiméternyi vízszintes felnyitója van és fémellenzövel is el kell látni, amely megakadályozza a fénynek felfelé vagy túl nagy távolságban előre való vetődését. A felnyitó nyílását is két szinnel kell befedni. A kerékpár lámpájára szintén borítót kell illeszteni 5 milliméter/4 centiméternyi vízszintes, két szinnel letompított nyílással; a csupán celofánpapírral való eltoptítás nem előírászerű. A járókelők csak két szinnel letompított zseblámpát használhatnak, amely csupán gyér világítást szolgáltat. A zseblámpát csak minél rövidebb ideig használják a járókelők csakis lefelé és előre, legfeljebb két méternyire hatolhat a fény. A helyszínen elkövetők a le nem tompított fényű, vagy fogyatékosan eltoptított lámpákat, valamint azokat, amelyekkel visszaélnék. A tulajdonosokat ezenfelül meg is büntetik. A nem előírászerűen közeledő járművekről leveszik a gummikereket és ucv hagyják, amíg a tulajdonos eleget tesz az előírásoknak.

Ügyeletes gyógyszerárak

Vasárnap, október 18-án Aradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot: Janka (a beteg-segélyzővel szemben) és Butta (volt Weisz, Avraam Iancu-tér).

Hétfőn, október 19-én Aradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot: Stauble (volt majos, a prefekturával szemben) és Nieuemayer (Szerb-palota).

Vasárnap, október 18-án Timisoara-Temesvárott a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Belváros: Götz (Bratianu-tér), Gyárváros: Sandovici (Dacilor-ut), Erzsébetváros: Roxin (Axente Sever-tér), Józsefváros: Roxin (Arente Sever-tér), Mehálában a Corvin, Fratelia-Ujkissodán a Panajoth és Freidorf-Szabadfalun az Eremici gyógyszerár.

Hétfőn, október 19-én Timisoara-Temesvárott a következők az ügyeletes gyógyszerárak tartanak ügyeletes szolgálatot: Belváros: Lupea (10 Maj utca), Gyárváros: Kigyó (Traian-tér), Erzsébetváros: Bianu Miron Costin utca sarok), Józsefváros: Nurohr (Preyer utca sarok), Mehálában a Corvin, Fratelia-Ujkissodán a Panajoth és Freidorf-Szabadfalun az Eremici gyógyszerár.

Még egy üzletrészt
jegyezzünk,
hogy a többi városrésznek is lehessen egg-egy „Hangya”-boltja
Furnica-Hangay
Fogyasztási Szövetkezet 1. sz. fiókja,
Timisoara-Temesvár II., Piața Traian 8
Telefon 40-18

— **Adományok a frateliai-ujkissodai gyermekotthon építésére:** D.P. és D.F. 1000 lei, Szócs Károly 1 ebédülősekrény, 1 asztal, 1 karosszék, S. J. Jóska fia nevében 1 tűzhely-sütő. Munkaszolgálatot végzett: Tatár Istvánné, Mihálylov Gyuláné, Buzogány Jenő, Móríc Antal, Busa József, Kovács Imre, özv. Hangay Györgyné (7 nap).

— **Eljegyzés.** Roncskevic Otilia (Timisoara-Temesvár) és Bartha Zoltán (Timisoara-Temesvár) jegyesek.

— **A dohánygyasztás korlátozása Magyarországon.** A Corriere della Sera című olasz lap budapesti jelentése szerint Magyarországon korlátozták a dohányfogyasztást. Mostantól fogva a napi dohányfejadag tíz cigareta. A tizennyolcadik életévüket még be nem töltött személyek, valamint a nők nem kaphatnak dohányterméket. A katonák dohányellátása intézményesen történik, városi vagy falusi dohánytözsékben tehát katonák ezután nem vásárolhatnak sem szivart, sem cigarettát.

— **Van-e szüksége az amerikai haditengerészetnek lorgnettekre?** Amint ezt annak idején már az angol haditengerészet is kénytelen volt megtenni, az amerikai haditengerészeti minisztérium felhívással fordult a közönséghez, hogy bocsásson távcsöveket a haditengerészet rendelkezésére. A felhívásnak csakugyan volt is foganatja, de nem volt sok köszönet benne. A távcsövekhez a közönség maga is ragaszkodott, azonban annál több női lorgnette érkezett. A különös adományok az a magyarázata, hogy a távcső amerikai neve, a „binocular” egyúttal közönséges szemüveget is jelent. Mindenesetre jellemző az amerikai közönség átlagos műveltségére, hogy az Amerika hadbalépése óta eltelt idő: tíz hónap alatt még mindig nem tudott arra rájönni, hogy haditengerészetnek nem lorgnette-ekre van szüksége.

— **Életunt festőművész.** Budapestről jelenti: A Zugligetben egy állott férfi találtak az egyik fa tövében. Rendőrségi bizottság szállt ki a helyszínére. A halott férfi mellett egy forgópisztolyt találtak. Megvizsgálták: két golyó hiányzott belőle. A halott férfi zsebében megtaláltak egy gépkocsivezetői arcképes igazolványt. E szerint az öngyilkos Timon Andor 44 éves festőművész.

Poloskairtási

vállalatot két évi pihenés után újból megnyitottam és azt, ugy-mint 40 éven keresztül, lelkiismeretesen és pontosan, a közönség teljes megelégedésével, tovább vezetem.

LOVAS KÁROLY, Arad, Oituz-utca 111.

SZÉLLEMI

SZÉLKORBÁCS NYOMÁN

Osuf szél tépázza meg a kerteket
kegyetlen kézzel tépve levelet,
törölve ágat s vad erővel rázza
a fákat, mik hídleg esőben ázva
sóhajtvá nyögtek, mint a nagybeteg.

Végigkorbácsolt mindent, két nap — s éjjel.
Most elcsúszott lassan, — de szanaszét
a föld tépett levéllel van tele.
Elállt a szél, — d jaj, elszállt vele
a nyár! — Ha lépsz a száraz ág recseg
lépted nyomán és már az ősz idézik,
bár tépott testik nem bíborral vérezik,
a zölden sárba sodrott levelek...

Szétzilált hajjal, rendetlen-sután
— miat asszonyok szeretkezés után —
állak a fák s a bokrok, ritkult lombbal:
állnak a fák s a bokrok, ritkult lombbal:
puposodik a törzseik tövén.

— Hideg van. Ugy kuporgok itt benn fázva,
mint künn a fák a osuf esőben ázva
és szeretnék sóhajtozni velük
a nyár után, mit ime megfizetnek
— mint asszonyok, akik nagyon szeretnek
könnyel a csókért —: már jön a telük!

REVICZKY MARIA (Timișoara-Temesvár)

Nem adunk ebédet!

Kiszáradt gyümölcsfák, öreg rönkök, selejtes
talpfák garmadával puposodnak már az udvaron. Re-
pecezett kérgük szeleire néha furcsa bogarak ültek
ki, mint tereirel rajosi anyókák a ház előtt lócára.
A farakás alá, az örökké nyirkos zugba, békák hu-
zódtak. Olyan volt már az egész, mint egy külvárosi
bérkaszánya.

Édesanya, ha vékony ágát tördelt a begyűjtés-
hoz, gyakran felsikoltott egy-egy méltatlankodó her-
nyó, vagy pettyes-szörös kis szörnyeteg miatt s vé-
gül is zaklatni kezdte apust: — Szégyen ez a sok
lom ilyen csepp udvarban! Miért nem keres már lel-
kem, valami favágót?!

— Majd felvágom én azt! — legénykedett apus s
fel is csapkodta a vékonyabb részét. A többihez
azonban szerszám kellett: állványos fűrész-
Apus szót a fűszeresnek, a háziszolgának, az uj-
ságos gyerekeknek, — valamelyiknek majd csak akad
favágó ismerőse?!

Jöttek is a jelentkezők szép számmal.
Jött két testvér, olyan tagbaszakadt siheder-féle.
Háromszor is eljöttek „fa nézőbe”. A fa-nézés mellett
szemügyre vették a fáskmérát, a padlást, meg a pin-
cét. Mindig lakat volt mindegyiken! Negyedszer már
el se jöttek.

Egy újabb jelentkező napszámba vállalta volna
a favágást is, — tartj ameddig tart!

— Hogyisne! Jó is volna?! — susogta édesanya
az apus háta mögött. — Bele ne menjen, lelkem, ilyen
alkuba! Hisz' ez akár hónapokig szőszmötölne ezzel a
kis fával!

A napszámos türelmesen várta a vita eredményét
s mikor apus végül is hangot adott az édesanya véle-
ményének, hogy „napszámban nem kell a favágás” —
ő is engedni kezdett.

— Felvágom én átalányba' is, de akkor ebédet is
tessék adni — tette meg az újabb ajánlatot.

— Hogyne!... — kezdte volna apus a beleegye-
zést, ha édesanya kis ökle meg nem bókli hátulról!

Apus csodálkozott. Emlékezett rá, hogy eddig a
szénbehordó emberek is ebédet kaptak, a hólapátoló
gyerekek az ebédén kívül óránként forró teát kaptak
— ugyan miért bökdösi most édesanya a kabátját?

— No, mi az, lelkem? — fordult vissza idegesen
apus. Édesanya a szemével intett, hogy huzzák csak
be a konyhaajtót, mégse akarja apust a favágó előtt
összeteremeni.

De ahogy az ajtó becsukódott, rákezdte nyomban:
— Jaj, nem gondolkozik már az ilyen vénember sem-
mit se. Hát azt hiszik az ilyen férfinépek, hogy azt
csak úgy lehet máma? Ebédet adni! Még hogy ebédet!
Ebédet nem adunk! Vagy vágja anélkül, vagy elme-
het! Mondja meg neki, a szegyetleneknek!

Édesanya persze beljebb vonult egy szobával,
hogy ne kelljen hallania, mikor apus átadja az ulti-
mátumot a favágónak. Odabenn dohogott, hogy ebé-
det mert kérni az öreg. Még hogy ebédet?! A mai vi-
lágban!

Apus szép ezüst fejét simogatva szegyeniesen
közölte, hogy: — Ebédet nem tudunk adni, öregem!

Apus hátra nézett s hogy senki meg ne hallja,
egy monda:

— Többet adok egy százassal, aztán rendben van!
Holnap már meg is kezdheti!

— Igenis! — mondta szomorúan a favágó. —
Hát, ha nem lehet, nem lehet. Akkor evágom ebéd
nélkül is. Jókora reggel eljövök, Isten megadja tekin-
tetes ur.

Isten áldja meg! — került elő a köszönésre édes-
anya is s utána nézett a lehajtott vállu, kopott öreg
embernek.

— Ugy se tudnám én ezt felhizlalni! — nyugtat-
gatta magát morcosan. — Keves volna hozzá az egész
spájom! Legjobb ez, úgy az van!

Reggel még aludtunk, mikor az öreg mester meg-
érkezett. A fűrész nyirkogó, ütemes muzsikája ki-
sérte édesanya hajnali álmát s egyhanguan szakadat-
l nul járt a fűrész órákon át.

Mikor édesanya reggelit készített, — kilesett a
konyhafüggöny mögül. A favágó bácsi éppen a hom-
lokát törölgette az inge ujjával, aztán újabb makaes
tuskót keresett s azzal viaskodott. Öreg lábai meg-
megtántorodtak néha a kemény küzdelemben — de
nem adta fel a harcot! A két kezükből élő emberek
örök beletörődésével kitartóan, konokul fűrészelt.

Apus halkán hívta reggelizni a gyerekeket s mi-
kor az evés muzsikájaként megszórtunk a kanalak,
— beljebb hajította a konyhaajtót. Valami szegyenke-
zés szorongatta a torkát.

— Mi még nem is dolgoztunk s máris eszünk! —

A Bethlen-kollégiumi ifjúság első önképzőköri szervezkedése

Ezelőtt százötven évvel a Bethlen-kollégiumi if-
júságnak egy maroknyi csoportja önképző társaság-
ga szervezkedik és pár hónapi szorgalmas munka
után kiadja a *Próba* című zsebkönyvet. A kollégiumi
ifjúság ugyanekkor *Theátrális Társaság*ot is alapít,
francia és német darabokat fordít, majd évvégi
színi előadásokat rendez, amelyeket nagy közönség
tapsol meg. Innen kerülnek ki Jancsó Pál, az első ma-
gyar komikus, Sáska János és Koncz József, az első
erdélyi magyar szintársulat vezető tagjai. 1792-ben
tehát egymásután két nevezetes közművelődési ese-
mény történik: megjelenik az első ifjúsági önképző-
kör irodalmi zsebkönyve és Kolozsvárt megindul a
magyar színjátszás.

A két elég jelentéktelennek látszó esemény egy
szellemi áramlatban válik nevezetessé. A nyugatról
meginduló felújulás eszméi most érnek mihozzánk és
hoznak gyümölcsöket. A mozgalmat a Mária Terézia
udvarában élő testőrifjak indítják meg az 1770-es
években, de az angol és francia gondolkozók már a
század elején olyan eszméket hoznak forgalomba,
amelyek egész Európát mozgásba hozzák. Voltaire
kritikája megingatta a tekintélyek tiszteletét és az
emberiség új társadalmi rend megépítésével keresi
a boldogság útjait. A kételkedés belerágja magát a
szívekbe és Bessenyei a testőrifok vezére, nyugtalanul
keresi, hogy hol az ember helye a természetben.
Az érzékeny lelkek most látják meg a természet
csábító szépségeit, háborgó érzéseikkel a hegyek és
erdők világába menekülnek. A romantikus álmodo-
zásokból lassanként a vidéki, egyszerűbb élet felé for-
dulás bontakozik ki, ami nálunk a népiességben tisz-
tul meg.

De a mi kollégiumi diákjaink még távol vannak
mindettől és még nem is sejtik, hogy utódaik egy pár
évtized múlva majd az országot felfedező kiránduló
utakra indulnak, népdalokat és tájszavakat gyűj-
tenek. Ők még csak az iskolában kötelező latin nyelv
rájuk nehezedő súlyát érzik és igyekeznek kipillantani
valamerre Nyugat felé, ahonnan a francia és né-
met írók finom, érzékeny munkái hozzájuk is eljutot-
tak. Szindarabokat olvasnak és fordítgatnak, meg-
próbálkoznak az új, nyugatias verseléssel, amellyel
olyan szép bölcselkedő verseket írtak mintaképek.

A Bethlen-kollégiumi társaságot egy főrangú
ifjú kezdeményezése kelti életre. Gróf Toroczkay Pál
1791 szeptember 7-én összegyűjti 35 diáktársát és

együttesen elhatározzák, hogy önképző társaságot
alakítanak. Irodalmi munkásságra, fordításokra ser-
kentik egymást és szindarabokat akarnak kiadni,
hogy azután előadásokat rendezhessenek. A diákok
egy része „*Theátrális Társaság*gá” tömörül ezután és
a következő évben már elő is adja a nagy közönség
számára a *Voltaire Brutus*át, A nagy francia író
hírve ime már mihozzánk is eljutott.

A diákság ezután rendszeresen, minden iskolai
év végén színi előadásokat rendez a Kollégium udva-
rán. Az előadás reggel kezdődik és a délutáni órákig
tart, tragédia, vígjáték, tánc és ének számok válto-
gatják egymást, hogy a közönség meg ne unja ma-
gát. Kis városaink polgársága így szokik hozzá a
színházbajáráshoz. Izlése finomodik és most már az
igazi színházat is megkívánja. De idő közben már a
kolozsvári hivatásos színjátszás is utnak indult és
nemsokára Shakespeare előadásával arat sikert. En-
nek az első állandó szintársulatnak vezető tagjai kö-
zött a társaság volt tagjait is megtaláljuk, ők képvé-
selik a társulat komoly művészi törekvéseit az első
nehézségek közepette.

A diákság munkásságából tehát az első
szintársulat nőtt ki, de a társaság irodalmi munkás-
sága is megérdemli a tiszteletet. A *Próba* című
zsebkönyve elsősorban Molieret akarja megismer-
tetni a magyar közönséggel. Az erőszakos házasság
és A kénytelenségből lett orvos lefordításával. Amint
a munka előszavában írják: „Anyai nyelvünkhöz
buzgó szívünk indított fel, hogy ott, ahol a nagyob-
bak megindultak elől, mi is ifjak az ő törekvések
próbát tegyünk!” Az ifjak buzgóssága valóban példamu-
tató. A nagyokra figyelve akarják anyanyelvünket
művelni és így olyan munkát indítanak meg, amely-
nek emléke még ma is serkentőleg hathat késői utó-
daikra.

Vita Zsigmond (Aiud-Nagyenyed)

ARCA ŰDE, SZEP, FIATAL, BÁRSONYOSSA
LESZ A DR. FÖLDES féle GENIUS arckrém
használatától. Egy tégely éjtszakai, vagy nap-
pali arckrém 100 lei, GENIUS PUDER, GE-
NIUS SZAPPAN 100 lei. Készíti Dr. Földes
gyógyszertár, Arad.

CORSO premier mozgó (Arad) Telefon 23-64

Ma

Előadások 3, 5, 7:30 és 9:30 órákor

Vasárnap 11:30-kor matiné 40 leles egységes helyárrakkal

Alessandro Manzoni világhírű regényének filmváltozata

Boldoggá teszlek

Mario Caverini rendezésében, Ildebrando Pizzetti zenéjével

G no Cervi, Dina Sassoli, Armando Falconi és Ruggiero Ruggieri

a főszerkesztőkben

Egyes tett beti hirdó a legújabb eseményekkel

ÉLE T Ü N K

mondta csendesen s valahogy nem izlett az édes, fölőstej. Fájt a fűrés egyhangú, fáradhatatlan nyögése.

— Pihenhetne már ez a favágó is — idegeskedett édesanyja. — Hajnal óta dolgozik! Reggelizni léna már neki!

— Hát ha nincs is reggelije?! — riadt fel a lány. — Emmike s már le is peregetek a könny gyémántgyöngyével az arcán.

Pisti nem szólt, csak zsebredugta a kenyerét. Pár perc múlva már köszönte is a reggelit s indult kifelé.

— Ugyan, fiam, vidd ki a kávémat a favágó hátsókapuhoz! — szólt utána édesanyja. — A... a gyomrom valahogyan nincs rendben ma reggel! De a csészémet ne vidd ki! Öntsd át a babos bögrébe, amit nem szoktunk használni s vigyázz, lenn ne maradjon a cukor a csészében.

— Mondd meg, Pistikém, hogy kenyeret sajnos nem tudunk adni! — mondta édesanyja. — De az biztosan lesz a bácsinak is!

— Én eltettem neki a kenyeremet! — vallotta Pista elpirulva s kisetett a bögrével.

Emmike kíváncsian leste a favágó bácsi reggelizését a függöny csúskánál s boldogan újságot: — Már issza, édesanyám. Jaj, le se veszi a bögrét a szájáról! Milyen nagyokat nyel a bácsi! A kenyeret betakarja egy papírosba és beletette a tarisznyájába... Jól lakott-e vajjon?

— Persze, hogy jól. — mondta édesanyja, de azért a déli bablevéshez még két marék babot hozzáválogatott a kikészített mennyiséghez.

S dében megint nem volt éhes senki! Emmike a fele levesét nem bírta megenni — de igazán nem! Pista, a „ragadozó” Pista, aki mindig csak húst kívánt, a pörköltből nem is evett mást, csak tündöt. A húmos darabokat, a finom máját óvatosan kikerülte a tányérján. Apus krumplit hagyott hozzá, édesanyja pedig uborka-salátát.

— Holnak nem fogunk adni semmit — szigoruskodott édesanyja. — Nem akarom, hogy beállítsa magának az öreg s rendszert csináljon belőle, hogy itt kosztol. Ma véletlenül olyan ebéd volt, hogy jutott, — de holnap tézta lesz. Abból igazán nem tudok annyit csinálni!

Igen, de másnap édesanyja elbeszélgetett egy kicsit a favágó bácsival s megtudta, hogy a bácsi már hetvenkét éves (Nagyapó is annyi volt, mikor meghalt...) Megtudta, hogy a favágó felesége már régóta nem bírja a lábait, mert valamikor sokat ácsorgott a

vizes mosókonyhákban, szegény!

— Tetszik tudni, száraz kosztot vagyunk legtöbbször — magyarázta az öreg. — Ha én hazamegyek este, akkor főzök ezt, azt, valami levest. Ő mondja, hogy hogy csináljam, én meg: csinálom! Aztán egészen eltalálom néha! A multkor rákiváncsított egy kis főtt tészta, — meggyurtam én, tekintetes asszony! Meg én!

Édesanyja aznap egy lábaska káposztás-kockát tett a tarisznyájába, mikor a favágó elköszönt: — Vigye haza a feleségének, bácsikám! Majd küldök máskor is, ha izlik.

És harmadnap azt mondta édesanyja Pistikének. — Be tudnád-e hozni a favágó bácsi kabátját onnan a fészereajtóról? De ügyesen ám, hogy ő ne vegye észre!

Pisti már röpiült is s hozta boldogan a viharvert kabátot. A hátán hasadt szét, a zsebe lógott, a galérja szakállas volt a foszlástól s az ujján is leselkedett a rongyos bélés.

Édesanyja a rongyos zsákból kikereste a megfelelő darabokat s foltozott egész délután. Este a favágó bácsi szentül azt hitte, valaki nagyurral elcserélte a kabátját!

S másnap olyan kedves kis gyalogszékét talált édesanyja a karosszéke előtt, olyan takaros számolykát, hogy alig győzte csodálni!

— Hát ezt melyik tündér pottyantotta ide? — csapta össze a kezét édesanyja.

A favágó bácsi szégyenkezett, pislogott, megforgatta megint az öreg kalapot a kezében, úgy mondta: — Csak azért csináltam a tekintetes asszonynak, hogy legyen min pihentetni a lábait, amíg rongyos kabátokat foltozgat...

Aznap éppen el is készült a favágással s bucsuzásul édesanyja megtöltötte a tarisznyát, apus megtömté a dohányzacskót, Emmike, meg Pista a kapuig kísérték, úgy kérték:

— Jöjjen el máskor is!
Apus szeretettel nézett édesanyjára s meghatótan kérdezte: — Ki is mondta azt, lelkem, hogy: „nem adunk ebédet?”

— Valami házsártos fukar öregasszony mondhatta — bólogatott édesanyja az ezüstös szép fejével. — Biztosan nem én voltam, mert én tudom, hogy nincs olyan „kevés”, amiből még adni ne lehetne, ha szeretet van a szívbem.

K. Tóth Lenke

Sulyosan kezelt ráztak. De aztán rájöttek, hogy nem lehet az asszonyt csak úgy lemázálni, mit szólna? Rá kell csalni a mérlegre. Délutánra sikerült „Áthittam a Gergőt, rossz ez a cefremázsa, megcsináljuk, ájjál csak rá Örsze, osztán ott fogd meg” — mondta Mózi izgatottan. Suttymban lemérték Gergő bánatosán, némán nézte Örszét a mérlegen, nem lehet tudni, miért. Talán, hogy nem nyom eleget és elveszti a két pint bort? Kilencvenhét kiló volt. Diadalmasan huzalkodott ki Mózi és két nap múlva újra indult vásárra.

Hogy nyáron ebben a faluban jártam és hallottam az esetet (Mózi aztán mindenkinek elmagyarázta), szándékosan összeismerkedtem Bók Mózissal. Hallottam, milyen csunya szöbeszéd járt magáról — mondtam neki. „De én kitisztáztam!” — kiáltott rám. Hagytam, hogy elmesélje az egészet. „Mer ezt a bíróság nem tudja ám így kitisztázni, csak én. Mer ha köze lett volna az asszonyhoz a Gergőnek, akkor nem hibázott volna ekkorát a sujja számításában!” — mondta befejezésül és ragyogó szemmel az orrom elé emelte a mutató ujját: — „Van, uram, ész falun is!”

Csak még másnap a pletykahordó borbély, miközben tompa beretvájával kintözött, mesélte, hogy nem úgy van ám, mert a Gergő jól tudja ám az Örsze sujját, csak azért mondott többet, mert több esze van, mint a Mózinak...

Végre olyan jól megy a falunak, hogy a képzeletével játszani is így ráér.

Őszi kertben árva rózsza

Virágok oltárán áldozott a Nyár, érett alma-mosollyal kacagtak a fák, s aranypapusban viháncolt az Ősz. A kert már beteg volt, sorvadó beteg. A szosodémban volt és árván állt, virágdíszétől hamar letarolt, a korán kimúlt Nyár sugárkoszorús, illatsóhajos, bánatfátyolos halotti maszkja volt.

Már az Ősz meglóbbálta lámpását és nagy rozsdavörös fénycsillkokkal színezte a hegyek kontócsét. A fák, mint tékozló krózusok szórak lombkincstárak egyre ritkuló aranyát. Múds, az Ősz keze, amilhez hozzért, körötte minden, csaknem észrevétlen aranyá változott.

S az árva kertben árva rózsát, mit gazdája pár hete elhagyott, egy árva rózsza kacagott, derült és tőle fénybegyult az árva kert, királynő pusztja országában is, lombhullató fák, zörgő levelek közt, hideg holdfényben, bágyadt napsugárban egy iftefejtett, magányos királynő, kft környezete magárahagyott, s ő iftefejtkezett az Ősz fényben, nyárból indult és őszbe érkezett, aranyhíd régi s új világ között ki nyárt éirat és őszdruüt köszönt s áll a két világ határán magában. Anachronizmus. Felkáltó jel!

Az őszi nap csodálkozva köszönti, felhőkalapját homlokára bökve, amint illik, nagy reverenciával s bökölva küld le hozzá egy picinyke sugárzóboldot, attól elpirul, még büszkébben emeli föl fejét, s a néma, elhagyott kert elefejtji, hogy itt az ősz s már letarolt, kihalt, még egyszer hírtelen fölragyog az égre, aztán az árva rózsát betakarja zörgő avarral s meghal vele ő is...

Mint ifjuságunk, mely egyideig még áll dacolva ősszel elmulással, akár a rózsza ősi ég alatt, — aztán lassan eltűnnek, tovaszállnak ez a sorsa rózsának, ifjuságunk, s végül csupán az emlékeik marad.

SERESTÉLY BÉLA (Simeria-Piskl)

VAN ÉSZ FALUN IS

Írta: Izsák-Gyarmathy László

Nem lett volna alkalom erre a szöbeszédre, ha Bók Mózi nem jár vásárra. Azonban járt, hajnalban indult, szép stüldöket vitt szekerén, vagy üszöket hajtott el és volt úgy, hogy csak másnap jött haza. Vízont otthon maradt ilyenkor az asszony és az Örsze tizerhárom évvel fiatalabb Mózesnél. Nem gyün ki jó az ilyen házasságból — mondták a fehérepek a faluban és titokban Háncs Gergőre gondoltak, aki éppen a szomszédja volt Bókéknek. Hátul a két porta hosszú, berekig nyuló szériskertjeiben áthajoltak egymáshoz a szilvafák, a csalán és a mogyoróbojok ágai; a két kert együtt élt, összefolyt a kajszi, lasponya és mézesre érett ringló aszu szaga, mint az emlék. Ez a Háncs Gergő egyidős az Örszével magas, hosszucsuontu, eligondolkozó zöldesszemű ember, de még nem nősült meg, azt mondják azért, mert már az elemi hatodik osztályában csak az Örszét kedvelte. Az Örsze az utóbbi években körülbelül háromszorosára meghízott, ami faluban azt jelenti, hogy háromszor olyan szép lett — valószínűleg, mivel a Gergő a tulsó udvarról mindennap így látta, ezért nem volt kedve nősülni. Pedig jó kiállításu legény léte nem lett volna nehéz. A szerelem faluhelyen néha rejtelmesebb, mint a francia Geraldý környeiben.

Bók Mózes pedig vásárra járt, mert nagyon értette az üzletet s a gazdagságának és ügyességének köszönhetette azt is, hogy feleségül kapta Örszét. A falusi nép ugyanis szerencsésen kikerült a gazdasági válságból. Nemcsak, hogy a gabonának rendes ára van de különösen az állat és gyümölcs meg el jó pénzben. Mózi kocsiderék meggyet, borocot, zöldseget vitt a városba, vagy csikót, üszöt hajtott el és nagyogó százasok kötegelével érkezett haza. A ládákban felelyült ezresekben már vígan került néhány nívóld földre s istállóra; éhletésre és adóra elég a gabona és annak a főle... Szegénységben azonban talán az asszony szorosabban tart az urával, mint gaz-

dagságban, mikor ráér átpillantani a szomszéd udvaron nyujtózkodó férfiemberre. De az is lehet, hogy a gazdasági válság után a faluban gondtalanabbul, finomabban működik az öregasszonyok fantáziája. Így, vagy úgy, Mózi füleében egyszerre lobot vetett a hír.

— Fiatal, eleven asszony az még! — mondták neki valami részvétellel s egyben csiklandósan az ő férfiúi vénségére célozva. Ami igaz, igaz, hogy milyen eleven az Örsze, tudta ő jól. Megbivalyodott ábrázattal nézett maga elé Mózes. De aztán a saját észére gondolt, amely eddig még mindig kisegítette.

Egy reggel kedves hangon szóbaereszkedett a kerítésnél Gergővel, a szomszédal. Malacokra, korpára fordult a beszéd s mondja Mózi, hogy ő erős hízalásba kezd, igaz, sok vesződés van vele, de hát könnyen csinálja Örsze, hálaisten jó erőben van: megvan kilencvenöt kiló.

— Kilencvenöt? — szólt lassan, gondolkozva Gergő. — Hát annál több.

Több-e? De jól tudod, mélyedt önmagába Mózi. S megjédt a gondolatra, hogy Gergőnek lehet igaza... akkor agyonveri mind a kettőt. Mert a jó gazdaember szemérmétre e... lálja ugyan mindenfajta állatnak a súlyát, de a nérmépet, aki hol három, hol tizenkét alszókonyát visel, nem lehet. Ha csak annyira nem ismeri....

— Nemigen van az több — mondta Mózi kedvesen, még kicsit nevetett is rá. — Mér, te mit gondolsz, mennyi?...

— Száztiz, legalább — felelt ábrándosan Gergő.

— Száztiz? — riadt fel Mózsiban a himharag. Hogy a másik ilyen pontosan tudná? De türtöztette magát.

— No, fogadjunk! Hogy mázsán aul van!

— Én aszondom, fölül — és érzelmesan, nőldet pillant a Gergő szemé.

— Két pint borba!

— Jó, kettőbe.

SZÖVETKEZETI ÉLETT

Köszöntjük a legifjabb Hangya - szövetkezetet Szövetkezeti hírek

A bánási Sannicolaul-mare-Nagyszentmiklós magyar-sága ma alakítja meg „hangya” fogyasztási szövetkezetét és vele a nagy Hangya család egy új testvér szövetkezetét gyarapodik.

A gyarapodás a fejlődés előfeltétele, a fejlődés pedig maga az élet. Ahoz, hogy valakinek, vagy valaminek életet adjunk szeretet kell és minél nehezebbek az életviszonyok, annál több szeretetet kell adnunk.

Az egymás iránti szeretet, a közösségi szeretet és a szeretetből fakadó kötelességérzet hívja ma életre a legifjabb Hangya-szövetkezetét. Ez a szeretet és kötelességérzet azonban biztosítja annak is, hogy az új szövetkezet méltóan fogja megállani a helyét és teljesíteni fogja feladatát, amelyet a mai különleges ellátási nehézségei

kel küzdő, rendkívüli viszonyok között és tagjai elvárnak tőle.

Az új szövetkezet alakulásánál meleg szeretettel vesznek részt a többi szövetkezetek is és ha egyenként nem is lehetnek ott, lélekben együtt fognak ünnepelni az ünneplőkkel. Jelen lesz azonban képviselője az Aiud-nagyenyedi Hangya központ, hogy tanácsaival már a szövetkezet születésének pillanatában segítsen, irányítsa.

Az új szövetkezeteknek pedig ezúton is küldjük a már közmondássá vált igéket: Szövetkezésben az erő, szövetkezés a boldogulás útja.

Az alakuláshoz pedig szövetkezeti testvéri szeretettel kívánunk sok szerencsét.

BECSKY ISTVÁN

Büszkeségeink:

A timisoarai-temesvári Vitamin-paprikamalom

A magyar nemzetkisebbségi munka szép és teljesítményes eredményeit ismertetjük, amikor megvizsgáljuk az olvasót, látogasson el velünk sorra a bánási és délerdélyi szövetkezetekbe. Első látogatásunk a Vitamin-paprikamalomnak szól.

Timisoara-Temesvár város központjában föl-szalunk a hatos számú villamosra, megkerüljük a félév-rost és amikor az Erzsébetváros, külső részében a Ghioro-Gyirok felé vezetők uthoz érünk, ygalog folytatjuk sétánkat. Fásoros, egyenes uton haladunk, amelyet helyenkint csinos házak, a beépítetlen tel-keken pedig gondozott kertek szegélyeznek. Majd fái-skolák között visz utunk és egyszerre megállapodunk a 28. számú ház előtt, amelyen felirat jelzi, hogy cél-hoz értünk.

Kivülről igénytelennek látszik az épület, de amikor csemetés után ajtót nyitnak előttnk, kide-rül hogy terjedelmes telepre jutottunk. A meleg, őszi nap sugarai rengeteg piros színt igyekeznek meg-aranyozni. Ez a sok piros szín mind-mind husos, duz-zadt piros paprika, amely nagy halmokban hever a földön, óriási kosarak száját tölti meg, tömött füzé-rekben egymáshoz szufoltan lóg egy csomó épület falán és pajták lécein, deszkáin. A napsütés remek-szép zománcot von a rengeteg piros paprikára. Ennek a derűs képnek hangulatát fokozza az, hogy kellemes női karének népdalegyvelege tölti meg a levegőt. Hat-van asszony és leány azzal foglalatoskodik az óriási udvaron, hogy a tömött paprikát osztályozza, és kosarakba rakja, szorgoskodását dallal téve még fűr-gébbé, kedvesebbé.

Baschant József, a Vitamin-paprikamalom mű-szaki és kereskedelmi intézője, szívesen vezetónk, aki készséggel körülvezet a telepen és közben ma-gyaráz.

A Vitamin-paprikamalom szövetkezet, amelynek jelenlegi elnöke Heller István építész, már 1931-ben alakult, de érdemleges munkáját csak 1937-ben kezdte. Az első időben a szövetkezet arra szorítko-zott, hogy a földművestagjai termelte paprikát érté-kesítse, de amikor sikerült megszerezni a mostani telepét és a rajta levő paprikamalomot, azért a tagok paprikatermésének megőrlésére és forgalomba hozat-alára. Különösen ettől az időtől fogva mutat erős fellendülést a paprikatermelés a bánási magyar me-zőgazdák között. Eddig ezek majdnem kizárólag buza-termeléssel foglalkoztak, ami — különösen gyér-esztendőkből — nem mutatkozott mindig kellően jö-vedelmezőnek és a beléje fektetett munkával arány-ban lévőnek. A gazdák hamarosan rájöttek arra, hogy a paprikatermelés mennyire kifizetődik, mert egy holdon termelt paprika után 40.000, sőt 50.000 leit kapnak. Akad azonban olyan gazda is, aki egy-egy holdján termelt paprikáért 60.000 leit nyerhetett. Természetesen az őrési célokra alkalmas paprikáról van szó, amelynek magát a szövetkezet adja, árát aztán levonja. A legtöbb gazda azonban most már sa-ját terméséből meghagyja a magot.

Amikor a zöld paprika megpirosodik, — ez az időszak szeptember elejétől október végéig tart — a gazdák behozzák termésüket a Vitamin telepére, ahol a paprikát készpénzért átadják. Az évente behozott paprikatermés 200.000 kilógramm körül jár, de évente emelkedik. A telepen az idénymunkásnők, akiknek száma hatvan-nyolevan, osztályozzák a paprikát és zsinegre fűzik. A füzereket főlakaszják száradni. A paprika előbb a levegőn és a napon szá-

rad, később bekerül a fűtött szárítókamrába. A meleg ott 50—60 fok és a paprikafüzereket csontkeményre szárítja. Ennek a forróságban végbemenő szárítás-nak azonban gondosnak kell lennie, nehogy a papri-kából a benne lévő cukor, amely az őrölt paprikának az erősség mellett az édes ízt megadja, kipörkölődjék.

A szakszerűen megszáritott paprikát azután fészerekben aggatják föl és a füzerek addig maradnak ott, amíg megőrlésükre sor kerül. Ezekben a pajták-ban a nyi szárított piros paprikát halmoznak föl, hogy a malom a következő termésség, vagyis egy egész álló éven keresztül zavartalanul folytathatja az őr-ést. A naponta őrésre kerülő paprikát előbb apró darabokra török, aztán beleszórják a villamossággal hajtott malom első garatjába és megindul az őrés. Több garaton és szítán megy keresztül a paprika, amíg végül olyan lesz, akár a legfinomabb liszt. Szakképzett molnár megfelelő segédszeméllyel végzi az őrést és mindenki, aki a paprikamalomban dolgozik, tetőtől talpig vörös a rászálló paprikaportól.

A megőrlött paprikát, amely szegedi módon ké-szül, hártával bélelt cinkes papirzacskóba csomag-olják és leolmozzák. A kilós és negyedkilós csomag-olat a pénzügyigazgatásnak a paprikamalomban ál-landóan jelenlévő megbízottja hivatalos papirszalag-gal ragasztja át annak jeléül, hogy a törvényes ille-ték leróvása megtörtént. Az ólom és a papirszalag egyben biztosítja a őrölt paprika értékes valódi-ságának és véd a hamisított áru ellen. A Vitamin-paprikamalomból évente öt vagon megőrlött és csino-san csomagolt fűszerpaprika kerül ki.

A Vitamin nemcsak gazdatagjainak nyújt jó és biztos keresetet, hanem állandó kenyeret ad több csa-ládnak is. A Vitaminnak ugyanis három tisztviselője és husz állandó munkása van. Ezenkívül a paprika-érés két hónapjában egész sereg napszámosnót fog-lalkoztat, akik négy-öt száz leit is megkeresnek nap-jában.

Félegyházi András.

„CORVIN” Hitelszövetkezet

tagjának, betétesének lenni, népi kötelességed

Még ma iratkozz be!

Készpénzedet pedig betétképen ka-matra a „Corvin” Hitelszövetkezetnél helyezd el! Gondolj arra, hogy a te tag-d jadból és betétekből — amely neked jövedelmez is — támogatjuk oleső köl-csönnel tagtestvéreidét: ma engem, holnap esetleg már téged is. Gondolj jövedre és takarékoskodj! Befizetési és beiratási helyek: Hétköznap délelőtt 9—13 óra között a Magyar Házban levő irodában. Vasárnap d. e. 10—12 óra kö-zött: II. herületben Piata Tralan-téren, Nenadovics házbán, Gradief-trafik. III. kerületben Kieter, volt Novotny-vendéglő. IV. ker.-ben Pavatz, volt Potyev-vendéglő. V. kerületben (Mehalia), Boulevard Hasdeu 16 szám.

Legkevesebb tagsági díj 1000 lei (2 drb. üzlet-rész), fizetési részletekben is és hetenként is 100 hét alatt, beiratási díj 5 lei üzletre zenként

Népedre: annyit érsz, amennyit érte teljesítesz

Az aiudi-nagyenyedi Szövetkezés írja, hogy a nyár folyamán a Timiş Torontal-Temes Torontál me-gyei sannicolaulmarei-nagyszentmiklói és az arad-megyei chişineucrisi-kisjenői római katolikus elemi iskola, továbbá a lugoji-lugosi római katolikus és re-formátus elemi iskola, a sibiui-nagyszabeni Terezia-num és más elemi iskolák kérték alapszabályokat, alakulási iratokat és az iskolaszövetkezet vezetéséhez szükséges üzleti könyveket.

A pozsonyi szövetkezeti központhoz tartozó hi-telszövetkezetek száma a tavalyi 660-ról 706-ra emel-kedett. A hétszázhat tag-szövetkezetben az elmúlt évi 145.380 taghoz képest az idén 151.511 tag tömörült 409 millió szlovák korona betéttel.

A nemzeti szövetkezeti intézet értesítője szerint a legutóbb három erdélyi és bánási szövetkezet ala-kuló közgyűlésének jegyzőkönyve érkezett, illetve kérte az alakulási jóváhagyását. E három szövetke-zett között van a Hangya szövetkezeti szövetség kö-telékébe tartozó Timiş Torontal-Temes Torontál me-gyei dumbraivital-ujszentesi Hangya fogyasztási szövetkezet is. A Braşov-Brassó megyei Raşnov-Barcarozsnyón a Bucsoiul hitelszövetkezet és az Un-reia fakitermelő szövetkezet Cetatea Rasnovului néven kimondta egyesülését.

Őszi kabátokat, ruhákat fest, tisztít

NAPP

modernül berendezett vállalat, Arad, Bratianu-u ca 2-4 sz. (Miorita-palota) Episcoiul Radu 10 sz.

A galati kisiparosok Munca Romaneasca néven beszerzési, termelő és fogyasztási szövetkezetet ala-kitottak.

A romániai fényképész munkaadók és alkalm-a-zottak bucaresti értekezlete kimondotta, hogy fo-gyasztaisi és nyersanyag beszerzési szövetkezetet hoz létre. Az ehhez szükséges jogi lépések megtételére megtörténtek az előkészületek.

A bucaresti vasuti pályafentartási szolgálat kis-tisztviselőinek szövetkezete, a Phulug şi bumbaoul (Eke és gyapot) most tartotta évi közgyűlését, majd ezt követően igazgatósági ülését.

A nemzeti szövetkezeti intézet timisoarai-temes-vári fiókját vezető Mita Ioan szövetkezeti vezérfel-ügyelőt Bessarabiába helyezték. Helyébe Popescu Constantin, a timisoarai-temesvári Goga Octavian szövetkezeti szövetség vezérigazgatója került.

AZ ARADI „AGITE” ISKOLASZÖVETKEZET UJ VEZETŐSÉGE. Az aradi római katolikus fiu fő-gimnázium iskolaszövetkezet, az Agite, most meg-tartott közgyűlésén a folyó tanévre az alábbi vezet-őséget választotta: Elnök: Heinrich Sándor. Fogyasztási osztály: üzletvezető Várhol Iván, raktárnok Al-bert Sándor, pénztáros Czédly József, könyvelő Barkó Ferenc, ügyvezető Gogolák István, könyv-táros Maierhofer Ferenc. Betétesosztály: vezető Kovács László, pénztáros Karczagi József, könyvelő Waliner György. A felügyelő bizottság elnöke Fekete József, tagok Papp Béla, Mitykó Zoltán és Galbács Mihály.

ÖNTUDATOS SZÖVETKEZŐ VAGY?

Küldj beszámolóit szövetkezeted életének minden mozzanatáról a Szövetkezeti Élethez!

G Y E R M E K V I L Á G

P E T Y K Ó

Írta: Gárdonyi Géza

Holmi éhező pásztorgyerekek közébe dobnak a kertek alján szedegető tyukoknak, és ha valamelyiket úgy eltájjalják, hogy ottmarad, azt aztán elviszik és megsütitik.

Egy áprilisi napon a mi sárga szakállas tyukunk sántán jött be a kertből. Ez a boldogtalan állat tavaly is megsántult és csak a télen szedte össze magát. Hát itt van, most megint sánta. Hazajött szegény, mert neki is csak ez a mi egyszerű kis házunk az itthon. Mihozzánk tartozónak tudja magát. Ha rám néz, azt mondja magában: ez a gazdám; ha az anyámra néz, azt mondja: ez az öreg asszony; aztán tudja, hogy melyik a cseléd és melyik a gyerek. A gazdának meg az öregasszonynak a kezéből eszik; a gyerekek íránt óvatoss, (azok a bolondos gyerekek mindig meghuzzák a szakállát), a cselédet meg valami rettenetes teremtesnek tartja: fut előtte, kivált mikor seprőt lát a kezében.

Hát a tyuk megint sánta. Látszik rajta, hogy nehezezik minden lépés. Amint beérkezik az udvarra, le is ül mindjárt az egyik georgina-bokor alá. Tavaly is ott üldögélt, mikor beteg volt. Csak akkor kelt föl és bécirkált ide-oda az udvaron, mikor enni vagy inni akart.

Hogy ilyen rossz órában született volt ez a jámbor állat, magam is megsajnáltam.

Mégis csak furcsa, hogy állat is lehet olyan mindenben szerencsétlen, olyan péntekes, mint némelyik ember. Már csirke-korában is gyakorta magára vonta a figyelmünket azzal, hogy hol a vizes gödörbe esett, hol a meszesbe. A fejét egyszer egy egérfogó csappantotta be, egyszer meg még piénes korában a tulajdon édes anyja lépett úgy rá a nyakára, hogy alig bírtuk életre locsolni. Aztán mikor felnőtt is, akkor is neki kellett éppen ott állnia, ahova a forró vizet öntötték és ott ülnie, ahol a görény a legszélsebb tyuknak a farkatollát kitépette.

Hogy megint ez a baleset történt vele, azt hitük, nem éli túl. Eléje tettem a vizet meg egy-két marok kukoricát. Ő aztán ott eddégelt és buslakodott. Csak akkor állt lábra, mikor a tollát rázta, vagy amikor a nap aláhajlóban volt és elülni készült.

Azonban egynehány hét múlva mégis csak összeszedte magát. Ismét járt, bár az egyik lábára folyton biccentett. Az udvaron levő virágok között elbogarászott egész nap.

Nem is ment ki többet az udvarból. Dél tájban a konyha közelében keresgélt, délután meg az ő kiválasztott georginája alá állt és ott bóbiskolt, vagy tisztogatta a tollait az ő sötétöld kis lugasában.

Mindig vártuk, hogy rendes, egészséges tyuk lesz belőle, és hogy ősz felé már csak alig észrevehetően sántított, azt gondoltuk, hogy kiheverte a baját.

Én aztán nem is törődtem vele többet, csak akkor vettem megint észre, mikor azt láttam, hogy az öreg meg mindig olyan szomorú, mint a főnjáró betegek, akiket azonban inkább főnjáró halottaknak tekintünk.

Hát biz ez beteg maradt. A taraja meghajlott és olya i kékes halvány volt, mint a beteg ember ajka. A tolla is úgy állt rajta, mint a kövér ember kabátja a soványon. Rut és kedvetlen volt a szegény. Enni sem igen evet, csak holmi puha ételt, meg az összetört kukoricát. A borus, esős napokon meg boldog volt, ha belopódzhatott a tüzhely alá. Ott melengette a hátát s inkább enni se jött elő, csakhogy a rettenetes cseléd ki ne kergesse. Most már bizonyos, hogy a belső részében van a hiba. Hiszen csak volna tyukdoktor a világon, meg tyukpatika, szívesen költenék rája már csak azért is, hogy szenvedni ne lássam.

Mert embert is nehéz nézni a szenvedésében, kivált gyermeket, de hát még a beteg ember ajka, a tolla is, amely értelmében és ártatlanságában egy a gyermekkel. Ez a jámbor nem vezekel és nem vár égi kárpótlást a szenvedéseire. Ez még csak panaszkodni, kérni se tud a nyomorútt.

Hogy így elsorvadt, elnyavalvasodott, hol az egyikünk hol a másikunk vette az ölébe és etetgette a tenveréből.

Ő aztán hozzánk is szelidült annyira, hogy utóbb még a lábára se vizvázt: nekünk kellett mindig ügyelnünk, hogy a lábára ne hájjunk véletlenül.

Utóbb már azt hiszem, abban a képzelődésben élt, hogy ő nem is tyuk, hanem ember. Ahányszor kiement az udvarra, mindig hozzám jött. Még kellett meghagyni, szólni kellett hozzá, mint afféle beteghez.

Neki ez jól esett. Ha pedig kiültem a verőfényre, (magam is efféle beteg madár), akkor ő mindjárt odabicegett hozzám, és vagy beült a szék alá, vagy megállt a szék mellett és elgondolkozva nézte az árnyékát.

Ha azonban valahol elrejtőzve gunnyasztott, csak szódom kellett neki:

— Petykó, öreg Petykóm hol vagy? Gyere ide vén tyukom.

Petykó azonnal fölnyujtotta a fejét valamelyik bokor alól és hozzám baktatott; ahogy megsimogattam, belekukucskált mindenfelől a kezembe, hognem rejtegetek-e valami ennivaót, aztán leült mellém és eltűnődve néztek, mint hullatja a barackfa az ő kénsárga leveleit.

Olykor fölvettem az ölembé. Könnyű volt szegény, csontig lesoványodott. És elbeszélgettem vele:

— Jobban vagy-e már öreg Petykóm? Hátha orvost hívatnék hozzád? Elmegy-e magad a patikába? Vagy hogy a cseléd menjen?

Az öreg szakállas, mintha értené a szavamat, hol az egyik szemével, hol a másikkal néz rám és visszagugyog, mint a kis pólyás gyerekek a dajkájuknak, mikor még nem tudják, hogy mi a beszéd.

Petykó hallgat és felel. És azt gondolja, hogy beszélgetünk.

A tyuktársaitól lassankint úgy elszokott, hogy nem ment velük se bogarászni, se fürödni, még hálni

J Ó T E T T E K

Írta: ENDRÓDI SÁNDOR

Rablott kincsekéből,
Miken vér s könny ragyog —
A dus, szent céla
Egy milliót adott,
S Isten fölirta,
Lezárván mérlegét:
Értéke: semmiség.

Koldus zsebében
Nem volt, csak egy falat,
Od'adta azt is,
Annak, ki koldusabb.
S Isten könyvében
Ott állt fehér lapon:
Értéke: egy vagyon.

is külön hált: a többi a ketreben, ő a szederfán.

Csak az irigység, az vitte néha közéjük. Mert irigy volt szegény vén szakállas, mint ahogy minden rosszgyomru ember irigy a jóétvágyura. Mikor a konyhából főtt burgonyát, kukoricát vagy tésztaamadékat vetettek ki a baromfiaknak, akkor ő is odaballagott és evett nagykelletlenül egy-két falatot, aztán meg, mikor már nem tudott enni, ráállt az ételre és fenyegetően káromgott.

FORUM, ARAD

TELEFON 20-10

Ma az utóbbi évek legnagyobb filmsikere!

JOHANN STRAUSS

a valcer király legismertebb operettje filmen a

Bécsi vér

redezte: VILLI FORST

Főszerepben Maria Holst, Willi Fritsch,
Hans Moser és Theo Lingner

Előadások k 3, 5, 7-15 és 18-0-kor. Vasárnap dé előtt matiné 40 lei egységes helyi ártal.
Műsorán kívű a 25. sz. hirdató a legu abb eseményekkel

A Gyermekvilág olvasói figyelmébe

Felhívjuk a szülők és kis olvasóink figyelmét az Ajud-Nagyenyedea megjelenő Szövetkezők című lapra és havi képes mellékletére (Szövetkezeti család), mely mindig gazdag, változatos tartalmával, szép és hasznos olvasmányokkal méltán kívánczik minden család asztalára. Gyermekvilág című rovata is van, ezenfelül teret ad a kicsi szövetkezők, kiscsapatok, kiscsoportok, kiscsoportok, apró írásoknak, verseknek. A Szövetkezők havonta kétszer, elsején és tizenötödikén jelenik meg, évi előfizetési ára 120 lei. Megrendelhető a következő címen: Administratia „Szövetkezés”, — Federaia de Cooperative FURNICA. — Ajud.

Azok persze okosabbak és ügyesebbek voltak, mint ő: hátulra kerültek és úgy kapdosták ki az enivalót a lába közül meg a lába aól.

Két házinyulam is van az udvar egy sarkában. Azokat se nézhetem, mikor köztük járt és ettek. Rá állt a kenyérdarabokra és amelyik nyul előtte mert nyulni a kenyérhez, azt úgy orron csipte, hogy a jámbor kis füles esze nélkül nyargalt a téglák közé.

Hanem aztán, hogy mind inkább erőt vett rajta a sorvadás, az irigységgel is alább hagyott. Nem bánta már akármennyit eszik a többi, csak állt és gunnyasztott az őszi nap melegen a tornác kőfalánál és néha órákig mozdulatlanul bámult maga elé.

Délután négy órakor már odalépettettem a szederfához és várt engem türelmesen. Mert nem tudott már fölrepülni: én tettem föl rendesen a fa derekára, ahonnan egy kis billegetéssel elment az ő vilalaku ágához, amelyiken hálni szokott.

Egy téli napon azt ujságolja a cselédem, hogy a Petykónak vége van. Még nem volt vége. Ott vergődött az ölfák alján a földön. Az egyik lába el volt nyujtva; a szárnyával csapkodott és a fejét föl-föl-emelgette, ki-kinyujtogatta.

— Hajnal óta így kinlódik, — magyarázza a cseléd.

— Mindjárt láttam, hogy a szegény tyuk fel akar állani.

Fölveszem és a fal mellé viszem a napra, ahol délelőttönként sütkezni szokott. Amint a kezemből érezte magát, nem vergődött többé, csak a nyakát hajlitgatta jobbra-balra és nézett rám panaszosan, mintha azt mondaná; segíts rajtam, kimondhatatlanul szenvedek.

A cselédnek is megmozdult a lelkiismerete. Egy szürke posztószoknyát hajtogatott össze és terített az állat alá. Arra ültettem, de csak elhanyaglott. A fejénél behajtották a posztót vánkossnak. És a szegény állat, megfeküdt ottan; a fejét megnyugasztotta a vánkossan, a két lábát egymásra tette, mint a zember szokta a kezét. Csak a lélekzete mutatta, egy darabig, hogy él, aztán behunyta a szemét is.

Istenemre mondom, olyan meghatottsággal állottunk körülötte, hogy majd csaknem imádkoztunk.

KÖZGAZDASÁG

Mezőgazdaságunk alapja a gabonafélék termelése

Írta: MEGGYESY ISTVÁN gazdasági felügyelő

IV.

A GABONAFÉLÉK ÁPOLÁSA

A legtöbb gazda vetéseit az aratásig nem gondozza, már pedig a vetések a gondozást nagyon meghálálják. A vetések megboronásával, a tömődött talajt megporhanyítjuk. Ezáltal elősegítjük a levegő áthatolását, a gyökerek szabad lélegzését és jobb táplálkozását. A vékony hajszálcsövek megsemmisítésével pedig megakadályozzuk a talajnedvesség elpárolgását. A tavaszi eső könnyebben szívárog le a gyommentesített, pórhányós felületű talajba, s így annak nedvessége is elraktározhatóvá válik. Vetéseink ezek után jobban bírják a szárazságot, amely körülmény az amugy is csapadékban szegény vidékiünkön nagy előnyt jelent a gabona fejlődése szempontjából. A legtöbb gazda azért nem fogasolja vetéseit, mert úgy vélekednek, hogy a boronával kiszagatják a töveket, s csak kevesen ismerik fel azt a helyzetet, hogy a kitépett tövek helyett, a megmaradtak többszörös kárótlást nyújtanak.

Az őszi gabonák közül csak a búzát boronáljuk április hó elején vagy végén, amikor a gyommagvak kikeltek és nem süppedős a földünk. Korábban ne boronáljunk, mert ezzel a kő nem kelt gyommagok fejlődését segítenénk elő.

A vetések hengerezése főleg a vetések felhagyása esetén kívánatos, a felhúzódtott gyökereknek a földhöz való nyomása végett. Mihelyt a lehengerezett vetés megerősödött, az összetömött talajt fogással meglaizítjuk. Az a gazda, aki csak szokásból hengerezi le vetését, az csak árt a növényzet fejlődésének.

A gyomok irtását, amikor arasznyira nőttek meg, acatolóval szurkáljuk ki a földből. Tavaszi vetéseinket gyakran vadrepce lepi el. Ez ellen úgy védekezünk, ha táblánkat 20%-os vasgálic oldattal permetezzük meg.

Miképpen védekezünk a megdőlés ellen. A gabonafélék megdőlését a tulságos sűrűség és az időjárás okozza. A növények beárnyékolják egymást s nem jutnak elegendő világossághoz. A szár megnyulik, elvékonyodik, elerőtlenedik, s a kalász sulyától lefekszük. A kalász képződése hiányossá, s a rozsdá fellépésére alkalmassá válik. Az ilyen vetéseket óvatosan legeltetjük, vagy sásoljuk. Ahol száriba ment vetésünk, ott a hangerezéssel hátráltatjuk növeését. Ahol rendszeres a buza megdőlése, ott ritkább vetéssel védekezünk.

A gabonafélék aratása és cséplése. Az aratást akkor a legjobb elvégezni, amikor gabonánk sárga-érésben van. Ügyeljünk a tarló összetakarításának tisztaságára. A beázott keresztek rakjuk szét és a kényeket szárítsuk meg s ismét rakjuk össze, hogy gabonánk ki ne csirázzék.

A jól kiszáradt gabonát a cséplés helyére hordjuk. Ügyeljünk arra, hogy a mag a kalászban, törekben és polyvában ne maradjon. A szalma, polyva és törek összerakását úgy végezzük, hogy be ne ázzanak, mert könnyen rothadásba mehetnek át.

Mielőtt gabonánkat a magtárba szállítanánk, gondosan rostáljuk meg és triórozzuk át. A magtárban gyakran forgassuk meg, nehogy megdohosodjon. Különösen az árpa és zab kívánja meg ezt a munkát. Piacra vitt árunk tisztaságára ügyeljünk, mert az ilyen árut könnyebb eladni és jobban fizetik meg mint azt, amelyben gyommagvak vannak.

Jelen közleményemnek csak az a célja, hogy több olyan körülményre hívjam fel gazdáink figyelmét, amelyek ellen egyik vagy másik esetben véteket, a jövőben igyekezzenek ezen cikksorozatomban megírt követelményeknek teljes egészükben eleget tenni a több és jobb termésremény elérése érdekében.

(Vége)

Az ideai kukorica és bab ára

Az országos árkormánybiztosságnak a hivatalos lapban megjelent rendelete megszabja az ideai kukorica és bab legmagasabb árát.

180.000 LEI A KUKORICA VAGONONKINT

A szemes kukorica ára tíz tonnas vagononként az egész ország területén a termelonei áruve 180.000 lei. Az ár a legfeljebb három százalékos romlott szemet tartalmazó kukoricára vonatkozik. Mindezen további százaléknövekedésnél vagy csökkenésnél az ar ugyanannyi százalékkal csökken, illetve emelkedik.

Azoknak a termelőknek, akik 1943 január 31-ig a katonai és polgári ellátási államtitkárság utasításainak megfelelően beszolgáltatták a rendelkezésre álló kukoricamennyiségeket, a 180.000 leies vagononkénti áron kívül még 20.000 lei jutalmat fizetnek.

A vasúti állomásig vagy lerakattig való szállítás címén öt kilométerig tíz tonnáknál 4000 leit, öt és tíz kilométer között 6000 leit, tíz és tizenöt kilométer között 8000 leit, tizenöt és husz kilométer között 10.000 leit, husz és harminc kilométer között 12.000 leit, végül harminc kilométeren felül 14.000 leit fizetnek a termelőknek. Az összeg a gépi vagy állati vontatású járművekre egyaránt érvényes.

HUSZONNÉGY ÉS HUSZONHAT LEI A BAB ÁRA KILOGRAMMONKINT

Az ideai bab árát az árkormánybiztosság kilogrammonként a következő módon állapította meg:

Közönséges fehér bab egy százalék tisztátalan anyaggal 24 lei kilogrammonként, másfajta bab ugyancsak egy százalék tisztátalan anyaggal 26 lei kilogrammonként. A tisztátalan anyagok minden további százalék növekedése esetén az ár ugyanannyi százalékkal csökken.

IDEGESEK FIGYELMÉBE!

Az idegrendszer sejtjeinek megbetegedése az egész szervezet megbetegedését okozza és így a beteg rélkülözi a mindennapi élet legesekélyebb örömeit is. A nem ápolat idegrendszer nem tudja már egysúlyban tartani a test összes szerveinek működését, ha az idegsejtek normális állapotát nem biztosították.

A „HOMULIN” nevű készítmény, amely nemcsak egyszerű csillapítószert, hanem REGENERÁTOR is az egész idegrendszer számára, rövid idő alatt

viszaadja a beteg jó közérzését, nyugodt álmát és elvesztett életkedvét. Hasonlóképpen hozzájárul nagy mértékben a szédülések megszüntetéséhez, a vérke ringési zavarok, gyomorfájdalmak és migrének kiküszöböléséhez.

A HOMULIN fiziológiai gyógyszer, minden mérgező hatástól mentesen. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Főlerakat: Laborator „ASFAR” Gh. Stoicescu, București, Olari-utca 11.

ARO ARAD Tel. 24-45

Ma,
vasárnap

Az ismeretlen nő

Egy szennac és rejély magdása
Előadók: 3, 5, 7 és 9:15. 3 k r 30 le-es helyárak

Tanulmányi hivatal a nemzetgazdasági minisztérium területén. A nemzetgazdasági minisztérium keretében tanulmányi hivatal létesült, amelynek feladata a minisztériumnak szükséges tájékoztató és bizonyító anyag beszerzése és rendezése, az ország gazdasági menetének, a gazdasági jellegű törvények, szabályzatok és rendeletek, továbbá romániai helyzetének az európai gazdaságban való tanulmányozása.

Uj jövedelmezőségi arányszámok. A pénzügyminisztérium rendeletei uton új jövedelmezőségi arányszámokat léptetett életbe, illetve a már meglévők közül többet módosított. Az új arányszámok: veslemezősítő hivatalok 1 százalékos, külföldi szhozott gyümölcsökkel való nagyban kereskedelem 6 százalékos, cukorkereskedelmi hivatalok 6 százalékos. Módosított arányszámok: Borecefelosztó hivatalok 2 százalékos, ecetgyárak 7 százalékos, turó-, vaj- és tejgyárak 5 százalékos.

Az államvasutak költségvetésének növelése. A hivatalos lap október 15-i 241. számában megjelent egyszakos törvényrendelettel a CFR 1942-43. évi költségvetését 3.250.000.000 leire emelték.

Köztisztviselők ellátási hivatalának létesítése. A hivatalos lap október 16-i 242. számában megjelent a köztisztviselők és nyugdíjasok elsőrendű közszükségleti cikkeivel való ellátását végző hivatalok létesítéséről szóló rendelet-törvény. Az ellátási hivatalnak București-n kívül minden megyeszékhelyen lesz fiókja.

Hunedoara-Hunyad megye szeptember hónapi huszfogyasztása. Szeptember hónapban Hunedoara-Hunyad megyében a járásonként és váronként való huszfogyasztás a következő volt: Baidacrisi-körösbányai járásban 10 sertés, 18 marha, brádi járás 15 sertés, 36 marha, dévai járásban 30 sertés, 120 marha, dobrai járásban 8 sertés, 14 marha, a georgiu-alygyői járásban 14 sertés, 46 marha, a hategihátszegi járásban 2 sertés, 9 marha, a hunedoarai-vaadahunyadi járásban 18 sertés, 34 marha, a iliaimarosilyei járásban 8 sertés, 15 marha, az orastieszászvárosi járásban 20 sertés, 84 marha, a petrosani-petrosényi járásban 76 sertés, 140 marha, a pui-pui járásban 10 sertés, 27 marha, a sarmishegtuzai-várhelyi járásban 3 sertés, 14 marha. Brádon 26 sertés, 78 marha. Devan 50 sertés, 170 marha. Hateg-Hátszeg 20 sertés, 50 marha. Hunedoara-Vajdahunyadon 40 sertés, 100 marha. Orastie-Szászvárosban 30 sertés, 120 marha. Petrosani-Petrosényben 20 sertés, 110 marha. Ezen kívül Geoagiu-Algyógyon hetenként háromszor személynként 30 dekagramm húst adtak a fürdővendégeknek.

Határidő van!

OKTÓBER 20:

Fehér- és finomlisztkészletek bajmentése a katonai és polgári ellátási államtitkárságon.

OKTÓBER 30:

Erdőkitermelőknek eddig a napig fizetik a kivételes prémiumot.

OKTÓBER 31:

Gyapjutermelők eddig a napig kötelesek beszolgáltatni a termelt gyapjút.

Az autonóm monopóliumtörvény kibocsátotta négy-ésfélszázalékos kamatozású Fuding-járadéknapirnak egységes kötvényekre történő becserelésének utolsó napja.

Az 1933. január 31. után létesült részvénytársaságok részvényeinek szárazbéljegyzővel való ellátása.

Rádió

VASÁRNAP, OKTÓBER 18

București: 7.30 Katonai rádióposta. 7.55 Hírek, hanglemezek. 9 Munkásműsor. 9.30 Istentisztelet közvetítése. 11 Hanglemezek. 11.30 Szoborleplezési ünnepség közvetítése Isaból. 13.10 Hanglemezek. 13.50 Németnyelvi hírek. 14 Rádióhíradó. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 A falu órája. 18 Színdarab előadása. 19.30 Zenekari hangverseny. 20 Hírek. 20.20 Hanglemezek. 20.45 Előadás. 21 Operett részletek. Közben 21.40 Hírek, sport. 23.10 Hanglemezek.

Rádio Moldova: 9.30 Istentisztelet közvetítése. 13 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 13.45 Jazz-band. 14.40 Orvosi tanácsok. 14.00 Hanglemezek. 18.30 Hanglemezek. 19 Heti összefoglaló. 19.15 Keringők. 19.30 Hanglemezek. 20 Filmdalok. 20.30 Karének. 21 Hírek. 21.15 Román dalok. 21.25 Hanglemezek.

Budapest I: 8.15 Hírek. 8.30 Felolvasás. 9 Beszél a front. 10 Egyházi ének és szentbeszéd. 11.15 Evangélikus istentisztelet. 12.15 Ifjúsági félóra. 12.55 Felolvasás. 13.10 A rádiózenekar hangversenye. 13.45 Hírek. 14 Hanglemezek. 15 Mezőgazdasági előadás. 15.45 Zenekari hangverseny. 16.30 Hírek. 17.05 Magyar nóták. 18 Felolvasás. 18.20 Hanglemezek. 18.30 Hangképek a NAC—Ferencváros labdarúgómérkőzésről. 18.50 Hírek. 19.05 A rádiózenekar hangversenye. 20 Csevegés. 20.15 Jazz-band. 21.10 Az elválhatatlanok című egyfelvonásos vigjáték előadása. 21.40 Hírek, sporteredmények. 22.15 Szalonzene. 23.20 Táncczene zongorán. 23.55 Magyar nóták. 24 Hírek.

Budapest II: 11.15 Cigányzene. 12.15 Hangleme-

zek. 15 Szalonzene. 17 Felolvasás. 17.25 Vonósnégyes. 18 Háromszéki hangképek. 18.20 Szórakoztató hanglemezek. 19.05 Felolvasás. 19.20 Zongorajáték. 19.50 Beszél a front. 20.30 Cigányzene.

HÉTFŐ, OKTÓBER 19.

București: 6.55 Hírek, hanglemezek. 11.30 Katonai rádióposta. 12 Katonaóra. 13 Hírek. 13.10 Zenekari hangverseny. 13.50 Németnyelvi hírek. 14 Rádióhíradó. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Katonai rádióposta. 18 Zenekari hangverseny énekszámokkal. 19.10 Kézzongorás hangverseny. 19.30 Német nyelvű hírek. 19.45 Hanglemezek. 19.50 Hírek. 20.10 Énekhangverseny zenekari kísérettel. 20.40 Előadás. 21 A rádió kamarazenekarának hangversenye énekszámokkal. 21.30 Tarka zene. 22 Hírek, sport. 22.25 Zenei előadás. 23 Tarka könnyű zene.

Rádio Moldova: 13 Szalonzenekar hangversenye. 13.30 Hírek. 13.45 Hanglemezek. 14.30 Zenekari hangverseny. 18.30 Éneklemezek. 19 Előadás. 19.15 Táncczene. 20 Előadás. 20.15 Hanglemezek. 20.40 Zongorajáték. 21 Hírek. 21.15 Dalok. 21.35 Szimfonikus zene.

Budapest I: 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Zenekari hangverseny. 11.15 Vonósnégyes hangversenye. 11.40 Felolvasás. 12.10 Szalonzene. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Szimfonikus zene. 14.30 Hírek. 15.20 Kassa műsorából. 15.50 Felolvasás. 16.20 Idegennyelvű hírek. 16.45 Magyar nyelvű hírek. 17.05 Harmonikajáték. 17.20 Felolvasás. 17.45 Az operaház zenekarának hangversenye. 18.50 Hírek. 19.05 Magyar dalok. 20 Harsányi Zsolt vidám csevegése. 20.15 Katonazene. 20.40 Felolvasás. 21 Szalonötös hangversenye. 21.40 Hírek. 22.10 Táncczene. 23 Szórakoztató zene. 24 Hírek.

Budapest II: 17.05 Elbeszélés. 17.25 Könnyű zene. 18.30 Német nyelvtanítás. 19.05 Ludás Matyi

vigjáték előadása. 20.35 Helyszíni közvetítés a szüretéről.

KEDD, OKTÓBER 20

București: 6.55 Hanglemezek, hírek. 11.30 Katonai rádióposta. 12 Roman-olasz katonaaóra. 13 Hírek. 13.10 Harmonikaegyüttes játéka. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 Előadás. 17.30 Katonai rádióposta. 18 Előadás Finnországról. 18.20 Zenekari hangverseny. 18.55 Olaszország órája. 19.30 Német nyelvű hírek. 19.45 Tarka zene. 19.50 Hírek. 20.10 Zongorajáték. 20.40 Előadás. 21 Szimfonikus hangverseny. 22 Hírek, sport. 22.25 A rádiózenekar hangversenye. 23 Tarka, könnyű zene hanglemezekről.

Rádio Moldova: 13 Énekhangverseny. 13.30 Hírek. 13.45 Román zene. 14.35 Operett részletek. 18.30 Hanglemezek. 9 Kulturális szemle. 19.15 Grieg zene. 19.35 Hanglemezek. 20 Előadás. 20.15 Román dalok. 20.50 Zenekari hangverseny, közben 21 Hírek. 21.45 Nagy énekesek hanglemezei. 22.05 Táncczene.

Budapest I: 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.15 Gordonkajáték. 11.40 Felolvasás. 12.10 Katonazene. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Cigányzene. 14.30 Hírek. 15.20 Könnyű zene. 15.50 Gyermekfélóra. 16.20 Idegennyelvű hírek. 16.45 Magyar nyelvű hírek. 17.05 A rádiózenekar hangversenye. 17.30 Felolvasás. 18 Előadás. 18.25 Ének. 19.05 Hanglemezek. 20.20 Küllgyi negyedóra. 20.35 Az Orientexpress című hangjáték előadása. 21.10 Hanglemezek. 21.20 Csevegés. 21.40 Hírek. 22.10 Zenekari hangverseny. 23.10 Magyar dalok. 24 Hírek.

Budapest II: 17.05 Mezőgazdasági előadás. 17.30 Hanglemezek. 17.45 Ruszin műsor. 18.10 Zongorajáték. 18.35 Elbeszélés. 19.05 Kamarazene. 19.50 Felolvasás. 20.20 Szórakoztató zene.

A timisoarai városi mozik műsora ■ Előadások kezdete 3, 5, 7, 9-kor. Vasár- és ünnepnap d. e. 11-kor is

CAPITOL

Nagysikerű film Benjamina Gigli énekművésszel

ANYJA FIA

Főszerepben: Emma Gramatica — Carola Höhn
35-ös számú O. N. C. hirdető

ITALIA

Megrendítő film a spanyol polgárháborúról.

Alkazáriól Madridig

Főszerepben: Fosco Giachetti — Conchita Montes
35-ös számú O. N. C. hirdető

APOLLON

Rendkívül szórakoztató vigjáték!

Minden áron tolvaj

Főszerepben: Gustáv Fröhlich — Ruth Hellberg — Grete Weiser
35-ös számú O. N. C. hirdető

Apróhirdetések

FIGYELMEZTETÉS. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőnk távbeszélőn adják fel apróhirdetéseiket. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetői díj beszedése munkatöbbletet jár, a pénzbeszedő alkalmazása révén költségtöbbletet is jár, a nem a feladás alkalmával fizetett apróhirdetések díja a rendes díj kétszerese.

DIJSZABÁS. Alláskeresés rovatban tíz szög tizenöt lei, minden további szó kettő lei. Minden más rovatban tizenöt szög harminc lei, minden további szó három lei. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelíges és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknek tíz lei pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Amiandó munkára cserépkályha rakókat keresünk Bohn r. t., Jimbolia-Zsombolya. (2824)

Zsidó nő, aki a háztartási munkákhoz ért, lehet bejáró is, jó fizetéssel felvétetik. Timisoara-Temesvár III, Mihai Viteazul-körút 12 szám, I. emelet. (8228)

Keresek asztalos segédek és fényezőket. Timisoara-Temesvár IV, Vacarescu-utca 39 szám, asztalosműhely. (2843)

Mindenest éves bizonyítvánnyal felveszek. Schneider Anton, Timisoara-Temesvár I, Mercy utca 1 szám. (2851)

Kéttagu zsidó család keres jólfizető minde-
nest. Jelentkezni d. u. 3—5-ig, Arad, Duca-
utca 18, Koch Dániel. (3562)

Keresek tökéletesen főzni tudó zsidó
nőt 2 személyes háztartás vezetésére
magas fizetés ellenében, Reg. Ferdinand
ut 5, ajtó 16. (3565)

Keressünk kisegítő-kovácsot, aki patkolás-
ban jártas, esetleg félnapra. Timisoara-
Temesvár IV, Fröbl utca 44 szám. (2849)

Tiszta bejáróné a reggeli órára kereste-
tik, Mária közelében. Timisoara-Temesvár
III. Doja-utca 3 szám, ajtó 5. Jelentkezni d.
u. 3—5 között. (2826)

Kádársegédek és mesterek, valamint aszta-
lossegédek gépmunkához nagy kereseti le-
hetőségek mellett sürgősen kerestetnek.
Appeltauer hordógyár, Timisoara-Temes-
vár IV, Fröbl-utca 5 szám. Telefon 43-46.
(2832)

Jól főző bejáró szakácsnőt azonnali belé-
pésre keresek. Jelentkezni d. u. 3—5-ig,
Arad, Marospart 3, Teba-gyár mellett.
(3539)

Mindenes szakácsnőt, lehetőleg 50 éven fe-
lülit, keresek 2 személy melé. Cim Re-
clama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8.
(3540)

Zsidó mindenest vagy bejárónőt felveszek.
Timisoara-Temesvár IV, D. Sturdza-utca
64 szám, ajtó 2. (2836)

Uridivat szakmában jártas megbízható se-
gédet keresek magas fizetéssel azonnalra.
Manea uridivat, Arad. (3595)

Kifutófiút alkalmaz Kramarovic, Arad,
Avram Iancu-tér. (3596)

Izraelita férfi vállal szoba takarítást,
vagy más munkát déli 1 órától. Cimeket
Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu 8.
(3579)

Új női divatszalon

Klopfér Jozefina, Timisoara-Temesvár IV,
Berthelot-körút 3 szám alatt.

Mérték után készíti, jó ízléssel, a legújabb
divat szerint kosztümöket, kabátokat és
ruhákat.

Fűtőt, aki kazán kezelését érti, keres a Fe-
hér Sas szálloda, Arad. (3559)

40 év körüli jobb asszonyt keresünk egy
idős hölgy ápolására és háztartása ve-
zetésére. Mednyánsky, Timisoara-Te-
mesvár II. O. Iosif utca 50 szám. (2859)

Keresek elsőrendű női szabóságát állan-
dó munkára. Németh Sándor, Sighisoara-
Segesvár, Unirii-tér 16 szám. (3862)

50 éven felüli jólfizető szakácsnőt, azon-
nalra felveszek. Winternitz, Arad, Re-
gina Maria körút 18. (3582)

Gyakorolt malomunkást, jó fizetéssel,
felvesz Bodea, Arad, Dorobantilor-utca
50. (2377)

Allást keres

Intelligens hölgy állást keres bármilyen
üzletben mint kiszolgáló kisasszony. Cim
Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8.
(3545)

Vállalok képviselőket, vagy utazói állást,
garancia mellett. Választ „Utazó” jelígre
a timisoarai-temesvári kiadóba kérek.
(2837)

nyésztés vezetését teljes hozzáértéssel vá-
lalom. Cim: Lajos gépész, Taut, Arad-
megye. (3522)

Házvezetőnek elmennék vidéki gazda-
ságra magányos egyénhez. 50 éves magá-
nyos nő vagyok, éves bizonyítványokkal
rendelkezem. Kertgazdaság, baromfite-
-

Figyelem!

Szönyegeket szakszertű javítását, tisztítását,
porzivását oleson vállalom. Szönyeg-
szűvőde, Timisoara-Temesvár IV, Berthe-
lot-körút 5 szám.

Háztartás minden ágában tökéletesen
főző nő állást keres jó bizonyítvánnyal.
Cimeket Reclama Hirdetőbe, Arad, Emin-
escu 8. (3550)

Izraelita férfi szobabornak, vagy beteg-
ápolónak menne. Cim a timisoaral-temes-
vári kiadóban. (2864)

Masamód, önálló munkaerő, állást keres.
Cimeket „Saison” jelígre a timisoarai-
temesvári kiadóba kér. (2847)

Mérlegképes könyvelő, perfekt román, né-
met, magyar, állást keres, komolyabb vál-
lalatnál. Cim Gaidos Vasile, Timisoara-
Temesvár I, Sibiiului utca 14. (2852)

Főzéshez értő mindenest tizenkét éves
bizonyítvánnyal állást keres azonnalra
Cimeket Reclama Hirdetőbe, Arad,
Eminescu 8 kérek. (3531)

Evakuált, négy liceumot végzett urilány,
perfekt román, 3—6 éves gyermek mellé
mint családtag ajánlok. Ajánlatokat
Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu 8.
(3599)

Lakás

Két- vagy háromszobás lakást keresek Ti-
misoara-Temesvárott, nem zónában, no-
vember vagy december elsejére. Ajánlatot
kat a Déli Hírlap szerkesztőségébe kérek
(Bratianu-tér 3, első emelet) „Magyar új-
ságíró” jelígre; esetleg szóbelileg, na-
ponta d. e. 9—1, d. u. 3—7 között. Közveti-
tők ne fáradsanak. (5209)

Nagy üres albertli szobát, lehetőleg külön
bejárattal, fürdőszobahasználattal, keres
keresztény házbán, egyedülálló, szolid fia-
talember. Cim: Reclama Hirdetőben, Emi-
nescu 8. (3507)

Keresek butorozott szobát, fürdőszobahasz-
nálattal, központban. Cim: Arad, Ghiba
Birtea-utca 12, emelet. (3456)

Egy vagy két szobás lakást keresek a
Belvárosban azonnalra, vagy november
1-re. Ügynököket díjazok. Cim Reclama
Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3551)

Egy szoba-konyhás lakást keresek. Ci-
meket „Lakás” jelígre a Timisoara-
temesvári kiadóba kérek. (2853)

Kétfő- vagy háromszobás lakást kere-
sek Aradon, keresztény házbán, zsidó
család részére. Cimeket „Bérlő” jelígre
Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu 8.
kérek. (3586)

Adás-vétel

Számológép, keveset használt, eladó. A. Z.,
Arad, Regina Maria-körút 8, II. em., 20.
(3519)

Eladó Eberhardt-traktorek, 2 plusz 4 vas-
sal és Massais-Harris 3 vasu eke. Koreck
Aladár gazdasága, Besenova veche-Obese-
nyő, Timis-megye. (3465)

30—40 drb. agóranyal, 5 hónapos, nyirat-
lan, eladó, darabonként 500 lei. Cim: Sz-
verényi József, Aradul-nou-Ujarad, Rosior-
utca 12. (3514)

130 drb. hibatlan furdoszoda csempé eladó. Arad, Cuza Voda 47. (3561)

Zongora olesón eladó Arad, Marasesti-utca 32/a. (3505)

2 katasztrális hold szántóföld eladó. Erdéklódi Arad, Aurel Vlaicu-ut 29. üzletben. (3552)

Bladó egy rekamier, 2 fotel, asztal, egy zománczott takaréktűzhely, egy ablak. Székely-szabóság, Arad, Eminescu-utca 28. (3568)

Háló hármas tükörrel, egy kredenc, 6 borszék, 1 szivattyukut, 1 márványlap eladó. Arad, Luther-tér 11. (3560)

Veszek butort, szőnyeget és mindenféle berendezéseket, a legmagasabb áron. Cim Reclama Hirdetőben. Arad, Eminescu 8. (3563)

Asztalosok figyelembe! Egyszemélyes kombinált hálót keresek rekamiával, prima kivitelben. Cim: Arad, Telefon 22-28. (3541)

Veszek alkalmi ebédlőt és hálót, valamint mindennemű butorokat. Ugyszintén bizományban is vállalom. Timisoara-Temesvár IV. Braiianu-utca 25 szám. (2842)

Eladó 1 úrb 20 hónapos Siementhal bika, tenyésztésre alkalmas. Sulya 600 kiló. Peregul-nic-Kis-Pereg 247, Arad megye. (3556)

Rövid zongora eladó. Cim Reclama Hirdetőben. Arad, Eminescu 8. (3564)

Pézmahát bundát keresek kifogástalan állapotban. Cimeket Reclama Hirdetőbe. Arad, Eminescu 8, kérek. (3555)

Fekete és peiza, esetleg feldolgozva is, megvételre keresetek. Timisoara-Temesvár II, Petre Tegle-utca 1 szám, ajtó 3. (3540)

Necessaire és bőrkoffer megvételre keresetek. Timisoara-Temesvár II, Petre Tegle 1 szám, földszint, ajtó 3. (3541)

Keresek antik szalont, vitrint, sublodot, régi szektényt, miniatűröket, festményt, porcellánt, ezüstöket, szőnyeget, megvételre, vagy bizományba. „Interior”, Timisoara-Temesvár, Carol-körút 7 sz. (2844)

A Tempo bizományi üzle Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, íróasztalokat, varró- és írógépeket, előszoba-, ebédlő- és szonbutorokat, csillárokat, festményeket rekamiékat, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Vesziünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zálogréd-aját meghosszabbítjuk. Futárunk henteként kétszer megy Timisoarara. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota.) Telefon: 19-75. (4028)

Internacionál 16 HP. traktor 180.000 leiert eladó. Erdéklódi Szemenyei István, Deva, telefon 3-05. (3355)

Keresek megvételre egy 70-es kerekű szalgifurcsát. Uzsora László, Fibus. (2818)

Gyermekkoesi, sport, fehér, nikkelezett, eladó. Erdéklódi Arad, Eminescu 12, Maidt. (3549)

Használt, de jó állapotban levő bőr, vagy piuss-garnitúrát keresünk megvételre. Cimeket a timisoara-temesvári kiadóba kérik. (5243)

Teljesen új, fekete, felöltő, 15-16 éves fiú részére eladó. Timisoara-Temesvár IV., Tudor Vladimirescu-sor 22 szám, felemelet, ajtó 10. (5242)

Családi ház eladó, amely áll két szoba, konyhából, nagy kerttel. Timisoara-Temesvár V., Popovici Banatean utca 23 szám. (2846)

Keresek jó márkájú keresztúros rövid zongorát, vagy pianinót. Ajánlatokat ár és márká megjelöléssel „Zeneértő” jellegre a timisoara-temesvári kiadóba kérek. (2835)

Eladó férfi és női kalapüzlet, műhellyel, teljes felszereléssel, Deva központjában, legforgalmasabb helyen. Puskás Ferenc, Deva. (3861)

Electrotechnica Romana

Ing. GEORGE SINLAI

Arad, Regele Ferdinand-körút 5 szám ■ Telefon 13-15 az AEG és TELEFUNKEN világhírű rádióknak vezérképvisellete és legnagyobb lerakata

Eladás a le előnyösebb feltételek mellett!

Egy mély fehér gyermekkoesi, nagyon jó állapotban levő, eladó. Timisoara-Temesvár V., Ion Gorun utca 3 szám. (2866)

Eladó kifogástalan „Unterwood” írógép, 30.000 leiert, Cim Progresul, Timisoara-Temesvár I., Unirii-tér 14 szám. (2865)

Eladó butorok, ónémet ebédlő, szekrények, piuss-garnitúra konzol-tükörrel, fotelek. Arad, Marasesti 11. Emelet. (3584)

Eladó vörös, piuss-pamlag, négy székel, asztalkával, igen szép asparagus, olivia és begonia. Arad, Eminescu utca 40, apart. 6. (3594)

Gyermekkoesi, új bordó színű, modern gyermekágy fiókokkal és vajszerű sportkoesi eladó. Timisoara-Temesvár IV., Fröbl utca 36 szám, II. emelet, ajtó 25. (3860)

Rösler-pianinó eladó. Cim Arad, Eminescu 30, házimester. (3574)

Eladó irodafal és 500 kg. tizedes mérleg, Arad, Horia utca 8. (3578)

Női, fű kabát 10-14 évesnek, 37-es női félcipő, 42-es csizma eladó. Arad, Costache Negri 11 ajtó 1. (3593)

Menyasszonyi ruhát kölcsön vennék, közép termetre. Cimeket Reclama Hirdetőben. Arad, Eminescu 8. (3580)

Aradi belvárosi emeletes ház négy fürdőszobás lakással eladó. Ára négy millió lei. Cim Reclama Hirdetőben Arad, Eminescu 8. (3583)

Fekete női kosztium, 4 méter fekete tiszta gyapjuszövet, filée ebédlő asztalterítő eladó. Arad, Cosbuc-utca 21, Wolf. (3571)

33-as cipő, fekete szép télikabát eladó. Arad, Cosbuc-utca 21a., felső csengő, Brosmann. (3572)

Egy üzletberendezés eladó. Erdéklódi lehet Aconiu cipőüzletben. Arad, Minorita-palota. (3573)

Gázreszt, 2 lángost, megvételre keresek. Cimeket Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3575)

Szölők

11 katasztrális hold megállónál, hat-szobás lakás, melléképületek, 3 millió. 3.5 kat. hold. Paulis-Pálos, I-a csemege-szőlő, épülettel a fűton, 1.500.000 lei. Galsan 3 hold villája 1.200.000 lei. HATSCHKEK ÜGYNÖKSÉG, Arad, Carol-körút 17. Telefon 16-95.

35-36-os bakancsot vagy cipőt veszek gyerek részére. Tempo, Arad, Fischer Eliz palota. (3587)

Férfi téli és átmeneti kabát, ónémet butor, kéziköcsi kerék és tengely olesón eladó. Timisoara-Temesvár Blaskovics-telep, Geml-utca 21 szám. (2856)

Jókarban levő 8-as Hofherr-Schrantz cséplőszekrény, alakított golyóságyas, összes fő és mellékszíjakkal helyszüke miatt eladó. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3589)

Régi nyakkendőből újat készít Szűts, Timisoara-Temesvár I. Diaconovici Loga körút 20 szám, ajtó 3. (2857)

Figyelem! Modern pulover, kesztyű és harisnya kötését vállalom. Timisoara-Temesvár III. Vilhelm Mühle utca 38 szám, III. (2854)

Billiárd-asztalok, golyók, dákók, kréta eladók. Erdéklódi Petrovits, Timisoara-Temesvár, II. Preot Bontila-utca 11. szám. (2759)

Régi gyermekkoesi gummikerekeket keresek megvételre. Cimeket a timisoara-temesvári kiadóba kérek. (5239)

Két pár használt gyermekhócipő eladó. Arad, Marasesti-utca 24., ap. 1. (3576)

SIKER

a hivatásban, az üzletben, a feljebbvalókkal és más nembeliekkel való érintkezésben, akaratfő, szeszűző, egyéni magnetizmus, minden életlehetőség kihasználása. Ifjkorai bűnök, féltelmeztet, szégyenlőség, idegesség, dadogás és mindennemű megkötöttség kiküszöbölése. Irja meg kimerítően, mit óhajt megváltoztatni és elérni! Közölje egyben pontos születési adatait és küldjön 36 Leit levélbélyegben. „KARMA YOGHA, BRAŞOV, Căsuța poştală 37” címre.

Kis magános családi ház sürgősen eladó. Timisoara-Temesvár III., Buzicescu utca 28 szám, Három fánál. (2850)

Eladó egyenként is 12/24 HP. Hart-Paar traktor, továbbá 25 HP. Romeo traktor, valamint 6-os Schuttloworth eszplő fő-szifjall együtt. Merkovic Géza, Timisoara-Temesvár IV., Fröbl utca 45 szám. (2848)

Földek

1) Aradon cca 30 k. h. prima, szántó, gyümölcsös, gazdasági épületek, 6.000.000. 2) U. o. sok gazdasági épülettel és lakóházzal 8.000.000. 3) 30 kat. hold I-a Biharban, 2.000.000. 4) Arad határában 45 k. h. 2.800.000. 5) U. o. I-a 16 kat. hold, épületekkel, 2.600.000.

HATSCHKEK ÜGYNÖKSÉG, Arad, Carol-körút 17. Telefon 16-95.

Szépirodalmi és tudományos Brehmen nagy könyvek eladók. Timisoara-Temesvár V., Bucovinei utca 20 szám. (2855)

Eladó különféle használt porcellán és vasedény, valamint egy fekete női kabát, Timisoara-Temesvár IV. E. Gojdu utca 14 szám, ajtó 4. (2860)

Olesón eladó alig használt kétszárnyas ablak. Timisoara-Temesvár III. Porumbescu utca 105 szám, házimesternél. (2858)

Egy Schöberl ágy eladó. Polgárné Arad, Iosif Vulcan utca 3. I. emelet. (3590)

Keresek 15 méter hosszú, 5 méter széles és 3,5 méter magas száraz világos, fűthető helyiséget. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3588)

Fehérmű-varrónóval társulna, iparral rendelkező varrónó. Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3585)

Modern családi ház, két szobából álló kiadó, Erdéklódi: Timisoara-Temesvár III. Memorandului utca 82 szám alatt. (2862)

Belvárosi házak

Modern bérvilla, nagy kert, 15.000.000. Fő-tér mellett üz. bérház 6.700.000. Maros-parti beépített telekkel 4.700.000. Emeletes cottagevilla, 3 lakás, 3.200.000. Központban átjáróház ketős telekkel 3.500.000. — Ref. templonnál modern 3 lakásos, 3.000.000. — Belvárosi főútvonalán 2x2 és 5x1 szobás complet lakás 2.400.300. HATSCHKEK ÜGYNÖKSÉG, Arad, Carol-körút 17. Telefon 16-95.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy a legjobb feleség, anya, anyós, nagyanya, testvér és rokon

BARANYI ADAMNÉ
szül. Nagy Rozália

életének 49-ik évében, f. hó 16-án, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése 18-án délután fél 5 órakor lesz a Timisoara-Temesvár II., Stefan cel Mare utca 42 szám alatti gyászszobában.

A gyászoló család

Különlék

Raktárhelyiségnek keresünk egy szüteren vagy pince-szobát, lehetőleg a Belvárosban, vagy Erzsébetváros elején. Választ „Pontosan előre fizetek” jellegre a timisoara-temesvári kiadóba kérek. (2827)

Vállalok a legprecízebb munkával norgolt keztyűk készítését. Arad, Regina Maria-körút 18, II. em., ajtó 24. (3485)

Kronberger Edith (Edith Salon) Arad, Episcopiei-u. 24 (volt Consistorului) újra dolgozik. Ugyanott önállóan dolgozó ügyes fizető leány felvétetik. (3520)

Pianinót bére adnék. Cim Arad, Mocioni-utca 18, Dr. Fetter, délután 2 óráig. (3561)

Kereskedelemista magántanuló vizsgára való előkészítést egyéneknél vagy csoportosan vállalom. Cim Peclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3564)

Vas-fürdő Aradon ujjonnan renoválva ma megnyit!

Szabóműhely részére keresek a Belvárosban egy nagyobb üres helyiséget, vagy több szobából álló lakást. Telefon 22-31. Arad. (3597)

Rövid keresztúros Stingl zongorát bére vennék. Cimeket Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu 8. (3598)

Elveszett penteken este a Máriánál egy pe-pita gyermek matrósapka. Becsületes megtalálókéretik jutalom ellenében leadni. Popovici, Timisoara-Temesvár IV., Pop de Basesti utca 3 szám, ajtó 8 alatt. (2863)

Kiadó központban üres, modern földszinti lakrész, előszoba, hall, utcai szoba fürdőszoba, esetleg konyha használatlan, idősebb urnónek, vagy házaspárnak. Erdéklódiok „Kedden délig” jellegre adják le címüket a Timisoara-temesvári kiadóba. (2861)

Tartós hullám

a legjobb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Steian cel Mare sarok. 1-2-3-6 os villamos megállójánál ::

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle illómetéjkrém, illómetéjzappant és illómetéjpuvert, három színben. Kapható kizárólag

Városi gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piata I. C. Bratianu

H I R D E S S E N

a DÉLI HIRLAPBAN